

EUROPA I ELS REFUGIATS SIRIANS

Sergey Ponomarev

Olga Gutiérrez Campos

Anna Bou

Ciències Socials

INS Martí Dot

Sant Feliu de Llobregat

16/12/2016

ÍNDEX	Pàgina
1. Introducció.....	4
2. Objectius.....	6
3. Concepte de Refugiat.....	7
3.1. Definició.....	7
3.2. Definició en el dret internacional.....	7
3.3. Drets garantits als refugiats segons ACNUR.....	8
4. Causes de l'èxode Siri.....	10
4.1. Guerra Civil. Resum cronològic.....	10
4.2. Síria a l'actualitat.....	13
4.3. Situació refugiats a Síria.....	14
5. La fugida dels refugiats.....	16
5.1. Allotjament a països veïns	16
5.2. Camí a Europa.....	17
5.2.1. Ruta dels Balcans.....	18
5.2.2. Creació de rutes alternatives.....	20
6. Violacions dels drets fonamentals dels refugiats a Europa.....	24
6.1. Drets vulnerats: fets, notícies.....	25
6.2. Testimonis de violacions dels drets fonamentals.....	34
7. Formes d'estància temporal a Grècia abans de rebre l'asil.....	39
7.1. Els Squads.....	39
7.2. Els camps Oficials.....	44
7.2.1. Camp Oficial de Cherso i testimonis.....	46
7.2.2. Camp Oficial - Centre de detenció de Moria.....	51

	Pàgina
7.3. Camps oficiosos.....	53
7.3.1. Idomeni.....	53
7.3.2. Eko-Station.....	54
8. Organitzacions involucrades en la crisi humanitària dels refugiats siris.....	60
8.1. ACNUR.....	60
8.2. FRONTEX.....	64
9. Conclusions.....	66
10. Agraïments.....	69
11. Bibliografia.....	70
12. ANNEXOS.....	72
12.1. Entrevistes.....	72
12.2. Document per demanar l'asil.....	100

1. INTRODUCCIÓ

A l'hora d'escollir el meu tema per al Treball de Recerca, estava força indecisa. No sabia ben bé que volia fer, però tenia clar que volia que fos un tema que m'interessés, que fos social, i que fos d'actualitat. En un principi vaig escollir la violència de gènere en els joves com a qüestió per al meu Treball, i tot i que era un tema social que em preocupava i m'interessava com per fer un treball sobre aquest, no acabava de veure clar com enfocar-ho. Llavors, un dia, escoltant la radio, va començar a sonar una cançó que em va impactar molt, la cançó era: "Cuéntale al hambre", d'Antonio José. Em va xocar el seu contingut i em va fer pensar. Era una cançó dedicada als refugiats, que es preguntava el perquè de que siguin ells els que viuen això, la injustícia que això suposa i les barreres amb les que ells es troben per part dels països desenvolupats.

Els refugiats, era un tema que sempre m'havia interessat pel fet de tot el que han de passar i la passivitat que mostra tant Europa com el primer món en general davant d'això. I tot i que hi ha refugiats de gairebé tots els països en conflicte, vaig decidir centrar-me principalment en els refugiats siris, ja que era una realitat molt actual i l'èxode que s'estava produint a aquest país era realment molt impactant per a mi.

Primerament vaig decidir enfocar el meu treball cap a l'aspecte de com els refugiats s'adaptaven quan arribaven a Catalunya, però quan vaig buscar el nombre de refugiats que es trobaven a Catalunya i en general a Espanya a principis de 2016, aquest era ínfim, per tant em seria molt difícil fer un estudi sobre com s'adaptaven al nou país seguint una sèrie de variables. I quan vaig adonar-me del fet que un país d'aproximadament 46.500.000 hagués acollit aproximadament unes cent persones dels cinc milions que es troben fora de Síria, vaig voler reflexionar sobre l'actuació d'alguns estats respecte aquesta crisi humanitària. Llavors hem vaig adonar que la poca predisposició d'Espanya a l'hora d'acollir refugiats era comú en gairebé tots els estats d'Europa, molts d'ells amb bones condicions econòmiques i necessitat de gent jove ja que Europa és un territori envellit i amb pocs infants.

Per tant vaig voler preguntar-me varies qüestions: Primer, si l'actuació d'Europa està sent la correcta davant de la crisi humanitària síria, i en cas d'obtenir una resposta negativa, si això és perquè no s'està involucrant suficientment o perquè es veu sobrepassada per la situació, per la falta de recursos per acollir a aquest gran nombre de persones. També vaig voler descobrir si Europa estava complint els drets garantits per la mateixa Unió Europea a aquestes persones o eren simplement paper mullat, i si els camps en els quals es troben són llocs mínimament dignes o no, és a dir si complien unes condicions bàsiques d'habitabilitat.

Per poder conèixer de més a prop aquesta realitat i poder obtenir respostes més fidedignes vaig decidir que la meva part pràctica es basaria en una sèrie de testimonis de persones que havien viscut aquesta situació de primera mà, per poder il·lustrar amb experiències reals la meva part teòrica.

L'estructura que he seguit ha sigut:

- Una primera part amb l'explicació del concepte de refugiat i l'explicació dels seus drets.
- Una segona part que mostra el perquè de l'èxode de la població síria, la cronologia de la Guerra fins a l'Abril del 2016, i les possibles rutes que segueixen un cop surten.
- Una tercera part i última part que resumeix l'actitud i la postura d'Europa.

2. OBJECTIUS

Els meus objectius sobre aquest treball eren:

1. Aprendre sobre aquesta realitat tant preocupant que suposa un èxode de la magnitud del de Síria.
2. Conscienciar a la gent sobre la situació que viuen les persones que han de fugir de casa seva per salvar la vida.
3. Reflexionar sobre l'actuació dels governs i de la Unió Europea.
4. Analitzar els diferents processos que efectuen els refugiats des de que surten de Síria fins que arriben a les seves destinacions, si aconsegueixen arribar-hi.
5. Estudiar tota aquesta part teòrica a través d'una sèrie de testimonis.
6. Contemplar altres alternatives que es podrien dur a terme per part de la Unió Europea.

3. CONCEPTE DE REFUGIAT

3.1 Definició

refugiat -ada

refugiado -da (es), refugee (en)

m DR INTERN

Persona que, tot i pertànyer per ciutadania a un estat, n'ha hagut d'emigrar a conseqüència d'esdeveniments polítics i ha estat acollida en el territori d'un altre estat, sense poder gaudir dels mateixos drets que els autòctons.

Els seus drets i deures són fixats en el dret d'estrangeria i en el dret d'asil previst en diverses constitucions. La impossibilitat d'absorció dels milers de refugiats a causa de les guerres mundials portà a la creació, d'una banda, de camps de refugiats —eufemisme sovint d'autèntic camp de concentració — i, de l'altra, d'organismes internacionals que n'asseguessin la protecció, sobretot l'Organització Internacional dels Refugiats, reemplaçada l'any 1951 per l'Alta Comissaria de les Nacions Unides per als Refugiats.

Gran Enciclopèdia Catalana

3.2 La definició de refugiat en el dret internacional:

Convenció sobre l'Estatut dels Refugiats de les Nacions Unides de 1951

Article 1 - Definició del terme "refugiat"

A. Als efectes de la present Convenció, el terme "refugiat" s'aplicarà a tota persona:

[...]

2) Que, [...] a causa de fundats temors de ser perseguida per motius de raça, religió, nacionalitat, pertinença a determinat grup social o opinions polítiques, es trobi fora del país de la seva nacionalitat i no pugui o, a causa d'aquests temors, no vulgui acollir-se a la protecció d'aquest país; o que, no tenint nacionalitat i trobant-se, a conseqüència de tals esdeveniments, fora del país on abans tingués la seva residència habitual, no pugui o, a causa d'aquests temors, no vulgui tornar-hi.

[...]

Abans del consell Europeu a Tampere, l'any 1999, les diverses legislacions nacionals generaven tractaments diferents davant una mateixa situació en temes de dret d'asil. Les sol·licituds d'asil eren examinades per un sol Estat membre, el qual determinaria la resolució a través d'una sèrie de regles que pròpies. Les conseqüències dels conflictes sorgits després de la desintegració de Iugoslàvia, van impulsar la necessitat de desenvolupar una estratègia comuna per fer front a la greu crisi humanitària. A l'octubre de 1999, el Consell Europeu va celebrar una sessió especial -a Tampere- al voltant de la creació d'un espai de llibertat, seguretat i justícia a la Unió Europea. Es va determinar allà la necessitat de crear un sistema comú d'asil.

3.3 Drets garantits als refugiats segons ACNUR

- Dret de no-devolució:

Convenció sobre l'Estatut dels Refugiats de les Nacions Unides de 1951

Article 33. -- Prohibició d'expulsió i de devolució ("*refoulement*")

1. Cap estat contractant podrà, per expulsió o devolució, posar de cap manera un refugiats a les fronteres dels territoris on la seva vida o la seva llibertat perilli per causa de la seva raça, religió, nacionalitat, pertinença a un determinat grup social, o de les seves opinions polítiques.

- Dret a ser informats en una llengua que el beneficiaris de l'estatut compregui.
- Dret d'Asil.
- Dret de no –sanció per l'ingrés il·legal al país.
- Dret de sortir de qualsevol país, inclòs el seu d'origen.
- Dret d'entrar al seu propi país.
- Llibertat de moviment:

Declaració Universal dels Drets humans (1948)

Article 13

1. Tota persona té dret a circular lliurement i a escollir la seva residència en el territori d'un Estat.

[...]

- El dret de poder exercir una activitat remunerada per compte propi o aliè, així com la possibilitat de rebre cursos de Formació Professional.
- Accés al Sistema Educatiu.
- Garantia de justícia:

Declaració Universal dels Drets humans (1948)

Article 10

Tota persona té dret, en condicions de plena igualtat, a ser escoltada públicament i amb justícia per un tribunal independent i imparcial, per la determinació dels seus drets i obligacions o per a l'examen de qualsevol acusació contra ella en matèria penal.

- Accés a l'Atenció Mèdica.
- Dret a un Document d'Identitat
- Dret de reunificació familiar
- Dret a l'Alimentació i a l'habitatge.

4. CAUSES DE L'ÈXODE SIRI

Ja fa 5 anys que el conflicte siri va esclatar a Deraa (sud de Síria) degut a unes revoltes contra el president Bashar al Assad, que va arribar al poder al 2000, després de 29 anys de mandat del seu pare. Tot i que en teòricament es produeixen eleccions, Síria és una dictadura. En el desenvolupament d'aquesta Guerra Civil, la població síria s'ha vist obligada a fugir de casa seva per poder salvar la vida. Es per això que s'ha produït un èxode de la població síria només comparable al produït per la 2ª Guerra Mundial.

4.1. Guerra Civil Síria– Resum Cronològic

Desembre del 2010: La policia confisca a un jove venedor ambulat de Tunis la seva parada i aquest s'immola, això provoca una onada de protestes per tota Tunísia. Aquest fet marca l'inici de la Primavera Àrab.

Les protestes i rebel·lions s'expandeixen per altres països com: Jordània, Egipte, Yemen, Libia, Líban i Síria.

15 de Març de 2011: A Síria, uns joves pinten un graffiti al mur de l'escola contra el president (dictador) Bashar al Assad que diu "És el teu torn, doctor" (que fa referència a Assad, que és oftalmòleg). I són greument castigats.

Les manifestacions continuen i guanyen força. Les forces policials augmenten la repressió i la violència contra els manifestants. Els rebels (opositors al règim d'Assad) s'uneixen i creen juntament amb militars desertors de l'exèrcit d'Assad l'Exèrcit Siri Lliure (ESL).

Ha començat la Guerra Civil Síria.

Finals 2011: Arribats a aquest punt l'exèrcit d'Assad perd força. Molts pensaven que el fi de la Guerra estava a prop, però Assad va aconseguir ajuda en forma de milícies dels seus aliats (principalment Iran).

Els rebels van anar creixent i obtenint ajuda en forma d'armes finançades per Aràbia Saudi i Càtar.

2011-2013: El país queda fracturat i hi lluiten quatre grups:

-L'exèrcit siri: partidaris d'Assad.

-L'exèrcit rebel (ESL: Exèrcit Siri Lliure): principals opositors al Règim d'Assad.

-Grup yihadista Al Nusra: Filial de Al Qaeda a Síria

-Forces Kurdes: També oposades al règim d'Assad.

La població es veu obligada a fugir dels seus llocs d'origen, sobretot els que es troben en les principals zones de conflicte.

2013-2014: El grup Estat Islàmic (EI) entra en combat a Síria i llança una fort ofensiva i instal·la un estat de Terror. Lluita contra tots els grups pel control del territori, tot i que en algunes etapes s'ha aliat amb Al Nusra (per ser ambdós grups terroristes i fanàtics religiosos de l'islam).

Setembre de 2014: Els EEUU lideren una coalició internacional formada per Jordània, Barein, Qatar, Aràbia Saudí i els Emirats Àrabs Units (EAU) i comencen a bombardejar territori siri per atacar al EI. Un any després (Setembre 2015) França s'uneix als atacs i al Desembre del mateix any, Regne Unit. El grup més beneficiat per aquesta coalició són les milícies kurdes, que reben armament i ajuda militat per recuperar territori. Aquesta ofensiva també té una part propagandística ja que des de l'aire EEUU llança pamflets informatius per convèncer a la població de no donar suport al EI. Durant 2015 aquesta coalició va llançar més de 2804 bombes sobre posicions del EI a Síria. L'altra cara d'aquesta ofensiva és que a més de les morts d'integrants del EI, els bombardejos van provocar la mort de més de 400 civils només durant 5 mesos (juny 2015-novembre 2015).

Tot i que Rússia va començar els bombardejos atacant al EI, també ha acatat a grups rebels, i segons informen totes les fonts sobre el terreny, l'entrada dels russos a Síria el setembre de 2015, buscava donar suport a les forces lleials al

president Bashar Asad i fer que recuperessin territoris quan a l'agost del 2015 es trobaven gairebé col·lapsats. Alguns investigadors, com Phillip Smyth de la Universitat de Maryland, creuen que "La intervenció russa ha sigut fonamental, ha canviat el curs de la guerra a favor d'Assad". A més Metges sense fronteres i activistes opositors han denunciat bombardejos russos sobre 12 centres sanitaris i zones residencials de territori siri (no ocupat pel EI). T

23 de Febrer de 2016: Després de l'atemptat més greu provocat per l'ISIS a Damasc, on van morir 130 civils es produeix un acord entre Vladímir Putin i Barack Obama, presidents de Rússia i EEUU respectivament i responsables de les principals forces estrangeres sobre terreny siri. Al pacte s'estableix una treva que començarà el dia 27 de Febrer i tindrà una durada de dues setmanes (amb possibilitat d'allargar-la en cas d'acord). Aquest alt al foc, no s'inclou ni al Estat Islàmic (ISIS) ni al Front Al-Nusra (considerats grups terroristes per l'ONU) pel que continuaran sent atacats. Si s'inclouen per tant, l'exèrcit d'Assad, i els seus aliats russos, d'Iran i libanesos, també s'inclouen els grups rebels no qualificats com terroristes: el ESL i les forces Kurdes (sempre i quan es comprometin a acceptar-lo). Bashar al Assad va declarar que acceptava la treva però amb condicions, va dir en una entrevista al diari el País:

"Hem anunciat que estem llestos per això (la treva), però el tema no depèn únicament de l'anunci, [...] principalment depèn de detenir el foc, però també d'altres factors complementaris i que son més importants com per exemple impedir que els terroristes aprofitin la suspensió de les operacions per millorar les seves posicions. També depèn de prohibir especialment a Turquia, enviar homes i armes o qualsevol ajuda logística als terroristes. [...]. Si no garantim tots aquests requeriments necessaris per la suspensió de les operacions, tot això tindrà un efecte negatiu i provocarà més caos a Síria."

Tot i que la treva es va produir per part dels signants, els grups terroristes ISIS i Front Al Nusra, van continuar els seus atacs a zones residencials i zones controlades per les forces kurdes. Per tant la violència va continuar.

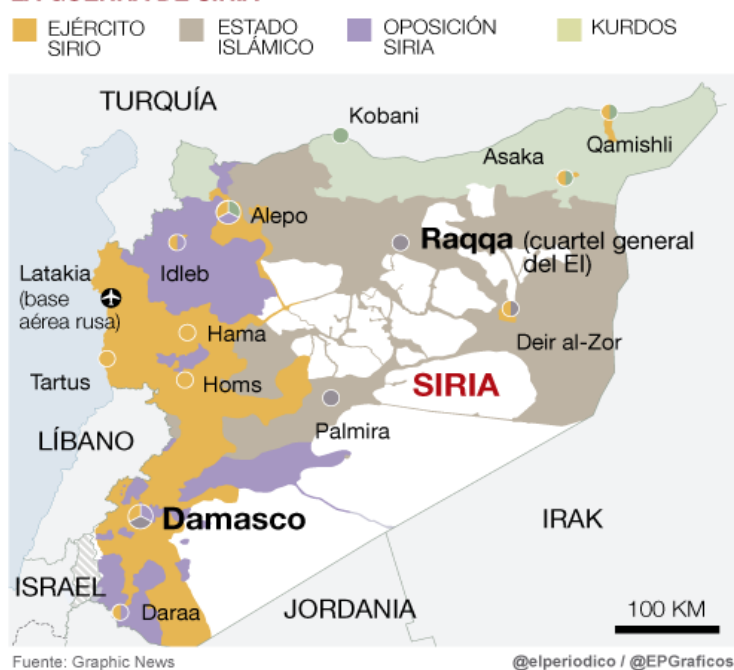
13 d'Abril: Es produeixen unes eleccions parlamentaries establertes per al Assad. Es podrà votar en totes les zones controlades pel Govern. EEUU posa

en dubte la legitimitat d'aquestes pel fet que molt poca població podrà votar i els opositors no tenen unes condicions òptimes. Bashar al Assad va guanyar àmpliament aquestes eleccions.

4.2. Síria a l'Actualitat

Actualment Síria es troba dividida sota 4 principals zones de control; L'Exèrcit siri (a favor d'Asad), els rebels opositors al Règim, les Forces Kurdes i el EI. També hi ha zones més petites controlades pel "Frente al Nusra" que igual que el EI és un grup yihadista, és la filial d'Al-Qaeda a Síria.

LA GUERRA DE SIRIA

Mapa de Síria, dividit segons qui controla cada zona (Març de 2016)

L'Exèrcit d'Asad, té una gran part de l'oest de Síria. A més conta amb Damasc (capital síria), Latakia, Tartús, una part d'Aleppo, una altra zona del centre del territori i una altra a Deir. També controla gairebé tota la frontera amb Líban.

Des de que Rússia va donar suport al règim d'Asad amb els bombardejos a rebels,

aquests han perdut territoris. Actualment controlen una zona propera a Damasc i una altra a Homs, una part d'Aleppo i al nord una àmplia zona de la província d'Idlib, que fa frontera amb Turquia. També estan presents a la frontera entre Síria i Israel.

Les forces kurdes controlen la part nord, (la frontera entre Turquia i una part de la iraqià) excepte alguns trams que estan sotal el control dels rebels i del EI.

El EI tenen control sobre zones del nord a Aleppo, Al Raqqa, As Shaddadah, també àrees centrals i petites zones al sud, També tenen una part de l'est de Síria, a la frontera amb Iraq.

4.3 Situació dels refugiats a Síria

Si analitzem el cost humà que ha suposat la Guerra Civil Síria podem fer-nos una idea de l'horror viscut per la seva població, ja que les dades són esgarrifoses. Segons la ONU el nombre de morts en aquesta guerra ascendeix a 250.000 siris, però segons el Syrian Center for Policy Research, el nombre de morts gairebé duplica la xifra coneguda per mitjans de comunicació i organitzacions humanitàries i ascendeix a 470.000 morts. Segons el SCPR la xifra donada a conèixer per la ONU només fa referència als cadàvers comptabilitzats. D'aquests 470.000 morts, uns 400.000 van ser conseqüència directa de la violència i al voltant dels 70.000 restants van ser causa de la falta d'aliments, aigua, sostre i assistència sanitària. El nombre de siris ferits es troba al voltant de l'1'9 milions de persones. Rabie Nasser, l'autor de l'informe ha assegurat que "Utilitzem mètodes d'investigació molt rigorosos i estem segurs d'aquestes xifres" a més ha apuntat que "les morts indirectes augmentaran en un futur". Això suposa que un 11% de la població síria o bé ha mort o bé està ferida. A més 12 milions de persones necessiten assistència humanitària urgent a dins de Síria.

Segons aquest informe l'esperança de vida ha baixat dels 70 anys al 2010, als 55,4 al 2015. A més la situació econòmica síria és molt precària on les pèrdues fins a finals del 2015 eres d'uns 225.000 milions d'euros, el que suposa un 468% del PIB siri al 2010.

A més l'escolarització dels menors ha caigut un 50% i la situació de desenvolupament del país ha retrocedit quatre dècades.

És ben clar per tant que davant aquesta situació, qualsevol siri civil hauria de ser considerat un refugiat, ja que sistemàticament s'estan produint atemptats contra la seva persona i la seva llibertat i s'estan violant els seus drets de poder viure sense temor i sense por a ser perseguits per la Guerra.

5. LA FUGIDA DELS REFUGIATS

A l'inici del conflicte la població síria era de 21.530.000 habitants i actualment són aproximadament 11.600.000 les persones que han hagut de fugir del seu llar. És a dir més del 50% de la població es troba fora de casa seva. D'aquests 11.600.000, 6.600.000 de persones són desplaçats interns, és a dir dins de les fronteres del país i més de 5.000.000 són refugiats a un altre país. Degut això els siris han hagut de buscar rutes que els portin a un nou indret, on la seva vida no estigui en constant perill.

Podem diferenciar entre els que es queden als països veïns i els que arriben fins a Europa:

5.1. Allotjament a països veïns

Tot i que la majoria fugen amb la idea d'arribar a Europa, són pocs els que ho aconsegueixen ja que gairebé tots es queden en els països veïns (Turquia, Libà, Jordània, Iraq i Egipte) on moltes vegades les condicions de vida són pèssimes degut a la pobresa, als escassos recursos d'aquests països i a la poca preparació per afrontar una crisi humanitària d'aquestes magnituds. Tant és així que aquests països veïns acullen el 95% dels refugiats (uns 4.833.673):

- Turquia: És el país que més refugiats acull en tot el món, en total 1.900.000 refugiats fins al 2015, però durant el 2016 i degut en part al pacte UE-Turquia (que explicaré detalladament més endavant), el nombre de refugiats a aquest país ha arribat als 2.600.000 i en augment.
- Libà: Aquest país veí acull a un 1.069.110 de refugiats sirians en una nació amb una població d'uns 5.850.000 habitants (segons dades del Banc Mundial). El que suposa que una de cada cinc persones d'aquest país és un refugiat.
- Jordània: Viuen aproximadament uns 640.000 refugiats de Síria, el que en una nació de 7.590.000 d'habitants (segons dades del Banc Mundial), suposa que un 8,5% de les persones que hi viuen són refugiats. En

aquest país més del 80% dels refugiats siris viuen per sota de llindar de la pobresa del territori.

- Iraq: En un país on les condicions de vida per als propis iraquians són pèssimes i on 3.000.000 de persones han sofert desplaçaments interns durant 2014 i 2015. Acull a un 246.051 refugiats siris.
- Egipte: Aquest país acull a uns 278.512 refugiats de Síria, però segons ACNUR el nombre ha crescut de manera important ja que és un país que no té restriccions d'entrada i que entre els refugiats té fama de ser barat. Però tampoc té cap tipus d'ajuda als refugiats, ni tan sols camps d'acollida i la situació econòmica és molt dolenta. El 90% dels refugiats siris viuen en la pobresa i sobreviuen amb la ajuda que els proporcionen els habitants locals.

Tots aquests números corresponen a les dades obtingudes en els últims estudis d'Abril de 2016, pel que probablement el nombre de refugiats en tots aquests països, sobretot a Turquia pel abans esmentat pacte UE-Turquia, hagi augmentat.

5.2. Camí a Europa

Com ja he dit abans, la majoria dels refugiats que abandonen Síria ho fan amb la intenció d'arribar a Europa, preferiblement als països que millor asil els prometen o que millor opcions de vida ofereixen (Alemanya, Àustria, Suècia...). Però són molt pocs els que realment ho aconsegueixen ja que són rutes molt saturades i costoses. Per intentar-ho molts hauran de separar-se de les seves famílies, abandonar gairebé totes les seves pertinences, i emprendre un viatge que durarà setmanes, o potser mesos, amb la incertesa de si finalment arribaran o es quedaran pel camí. Durant el viatge trobaran obstacles de tota mena, màfies que els robaran i enganyaran fent-los pagar milers d'euros per transportar-los (il·legalment) de forma insegura jugant-se la vida i a més podent ser enxampats. També els vendran falsos documents de identitat europeus per

poder passar la frontera i evitar els problemes burocràtics, tot i que la majoria de vegades aquests documents tenen poca credibilitat i no els serveixen per res sent, per tant, estafats.

Però es tan pèssima la situació al seu país i són tan poques les esperances de millora en un futur pròxim, que els refugiats siris prefereixen jugar-se la vida en busca d'una oportunitat a Europa que romandre a Síria.

Un pare i el seu fill refugiats, aturats del seu camí pels militars

5.2.1. Ruta dels Balcans

Fins a principis de 2016 en què es va produir el tancament de fronteres per part dels països centre-europeus, era, amb diferència, la ruta més transitada pels siris que fugien del seu país. Aquesta ruta finalitzava a Alemanya, el país que més sol·licituds d'asil ha rebut. 3.700km de dur viatge separen la seva llar, perillosa i amenaçadora del nou destí pròsper i segur.

EL SEU RECORREGUT

- Els siris abandonen Síria amb les poques possessions que podran portar i comencen la ruta que amb moltíssima sort, els portarà a un país del Nord d'Europa.
- La primera parada és el petit port de Bodrum, Turquia. Tots volen arribar a allà, ja que és el port més proper a territori plenament Europeu, la petita illa de Kos, Grècia. De Kos parteixen la majoria de vaixells que els portaran a Atenes. Però una vegada a Bodrum es trobaran amb una de les majors màfies de tràfic de persones que intentaran enganyar-los i deixar-los sense res.

Una nena arriba des de Turquia a la costa de la illa grega de Lesbos. Fotografia de Médicos Sin Fronteras.

- Una vegada aconseguen arribar a Atenes, pocs acaben aquí el seu camí, ja que el seu objectiu, Alemanya i Suècia, és encara lluny. La majoria dels refugiats segueixen el seu recorregut cap a Macedònia i Bulgària (països Balcans).
- Una de les ubicacions on es troben més refugiats concentrats amb la intenció de creuar la frontera i entrar al país veí és Idomeni, ciutat fronterera entre Grècia i Macedònia. L'objectiu és entrar a Macedònia i caminar durant dies per les vies del tren fins a arribar a l'estació de Gavgelija. Allà esperaran fins poder agafar un tren que els porti fins a Sèrbia.
- Una vegada a Sèrbia, considerat país de pas ja que gairebé cap refugiat arriba amb l'objectiu de quedar-se, els siris es dirigeixen cap al camp de refugiats de Presevo, al centre del país. Aquí descansen i es recuperen una mica per ser capaços de continuar el seu camí cap a Hongria (alguns a peu altres en autobús). Hongria és un país que també ha rebut moltíssimes sol·licituds d'asil (66.785 – segon país després d'Alemanya)
- La arribada a Hongria és complicada força degut a una tanca que s'estén per tota la frontera amb Sèrbia durant 175 km. Això s'ha construït per frenar els refugiats d'entrar a Hongria, però molts aconseguen creuar-la per arribar a Budapest.
- Una vegada a Budapest els refugiats van a l'estació per agafar el tren que els porti o bé a Àustria o bé a Alemanya. Aquesta estació s'ha convertit en gairebé un camp de refugiats improvisat degut a la gran quantitat de siris que esperen a ser transportats. Molts d'ells, després d'esperar dies per agafar un tren decideixen marxar a peu cap a Àustria, a uns 200km. A més s'han produït irregularitats amb les autoritats del país a aquesta estació.
- Una vegada arriben a Viena, on la majoria es concentren als afores, dormint a la intempèrie o en tendes de campanya, la majoria dels refugiats volen continuar cap a Alemanya. Això és degut a que Alemanya es va comprometre a no traslladar als refugiats siris enlloc.

Situació geogràfica de Síria en relació amb Europa.

5.2.2. Creació de Rutes Alternatives

Hi ha dos motius principals pels quals els refugiats han hagut de buscar un seguit de rutes alternatives, o bé menys costoses, o bé més segures o bé més eficients, per tal de poder arribar a Europa. Això és degut a que els països dels Balcans no només no volen ser país que rebi refugiats sinó que han tancat les fronteres de manera que ningú pugui passar. El 21 de Febrer de 2016 ja corria el rumor per Twitter del que s'anunciaria oficialment un dia després: Macedònia tancava les seves fronteres, inicialment per a les persones afganes, posteriorment per a tothom. Macedònia va assegurar que ho feia perquè Sèrbia ja havia anunciat el seu tancament de fronteres i Sèrbia per la seva part va culpar Àustria i Eslovènia. Això va provocar un gran augment dels refugiats estancats a Grècia, un país sense mitjans per fer front a tal quantitat de persones refugiades. Això va saturar i va restringir encara més la Ruta dels Balcans, degut també a l'augment de les arribades a Grècia en vista del que estava per arribar, el tancament total de les fronteres i la impossibilitat de

creuar cap a Europa, principalment cap als països septentrionals. Aquesta necessitat de noves rutes es deu també al pacte UE-Turquia pel qual els refugiats arribats a les illes gregues de forma il·legal des de Turquia, serien retornats a Turquia i haurien de demanar asil allà, considerat per la UE com a tercer país segur (contra el que diuen moltes ONG) i pagant-li, a Turquia, una quantitat desorbitada.

1. RUTA SIRIA-TURQUIA-ITÀLIA

Alguns refugiats siris arriben fins a Turquia i allà agafen una embarcació i fent una travessia de 1500km, que durarà dies i dies, arriben a Itàlia bordejant les illes gregues.

Aquesta travessia ha comportat alguns incidents com el del “Blue Sky M”, una embarcació que transportava més de 970 siris al seu interior i va ser trobada a finals del 2014 abandonada al sud d’Itàlia,

Segons va publicar “La Nación” els refugiats siris arriben a pagar fins a 8000 dòlars (més de 7100€) per arribar a Europa amagats en un vaixell de càrrega sense llum i en pèssimes condicions.

2. RUTA AMB DESTÍ LA ILLA BELLA: SIRIA-LÍBIA-LAMPEDUSA

Molts refugiats caminen durant milers de quilòmetres fins a Líbia, pels deserts, on es troben els bandits i els depredadors que volen enxampar-los per poder treure’ls-hi tot el que tenen o matar-los. Són incomptables els cadàvers siris que es troben en aquests deserts. Si aconsegueixen arribar a Líbia, llavors creuen 150 quilòmetres de l’horrible mar de Líbia en uns “cascarons” proporcionats pels estafadors que els cobren milers d’euros. Aquests traficants els donen gasolina per a 10 quilòmetres i els enganyen dient que allò que veuen a l’altre costat és Europa, quan només és un petit illot. Com no tenen gairebé gasolina es queden tirats al mig del mar i depenen de que algú els rescati (que és la funció d’algunes organitzacions com per exemple de l’Astral

de Proactiva Open Arms), ja que a més a més molts d'ells no saben nadar, i els traficants els donen unes armilles de cartró que no els salvarien. Aquest pas per mar causa molts més morts que el que feien anteriorment per arribar a Grècia.

L'alcalde de Lampedusa, Giuseppina Nicolini, premi de la Pau de l'Associació de Nacions Unides a Espanya, ha criticat durament la política de tancament de fronteres duta a terme per la Unió Europea i per posar traves als refugiats que arriben amb la única intenció de salvar la seva vida. Lampedusa ha sigut històricament per la seva posició geogràfica i la seva predisposició d'acollida als refugiats un port d'arribada a Europa i també testimoni dels nombrosos accidents que han costat la vida a milers de refugiats.

Fa més de dos anys 368 immigrants que viatjaven en una barca es van ofegar a uns escassos cent metres de la illa quan la barca que havia partit d'un port de Líbia es va prendre foc. Nou dies després van morir 34 refugiats siris quan el vaixell en el que viatjaven unes 250 persones va tombar.

Altres ni tant sols aconsegueixen apropar-se a la costa, ja que només al 2015 més de 200 refugiats procedents de diversos països (entre ells Síria) van morir en aigües líbies degut a l'enfonsament de dos vaixells carregats amb 450 refugiats. Poc temps abans d'aquest enfonsament, FRONTEX (l'agència Europea encarregada del control de fronteres) va rescatar en varies operacions uns 3400 refugiats davant la costa de Líbia que es trobaven a la deriva en barques de fusta i cautxú.

3. RUTA MEDITERRÀNIA ORIENTAL A MELILLA: SÍRIA-TURQUÍA-ARGELIA-MARROC-MELILLA

El viatge consisteix en arribar a Turquia i des d'allà normalment agafar un avió fins a Algèria. Segons les declaracions d'alguns siris a eldiario.es, passaven mesos treballant a Algèria per tal d'aconseguir els diners que demanen els traficants de persones, que acostumen a ser entre 1000 i 3000€, a canvi de

facilitar saltar-se el control marroquí a l'hora de passar la frontera per entrar a Melilla.

Fa aproximadament un any aquesta ruta era una de les menys conflictives, però des de que Algèria ha començat a exigir visats als refugiats siris aquest trajecte s'ha complicat força.

ACNUR calcula que mitjançant aquesta ruta durant el 2015 van arribar uns 7192 refugiats a Espanya i segons les dades de FRONTEX la majoria n'eren siris. Actualment el flux de refugiats arribats per aquesta ruta ha disminuït notablement, arribant a mínims històrics en els últims anys.

4. RUTA POLAR: SIRIA-LIBÀ-RÚSSIA-FINLÀNDIA

Aquesta ruta comença a Libà on els refugiats agafen un avió (per uns 1500\$) que els porta a Moscou. Allà també els exigiran un visat de l'Ambaixada de Rússia. Des de Moscou agafaran un tren que els portarà a San Petersburg, a prop de la frontera amb Finlàndia.

Durant el mes de març, degut a l'acord UE-Turquia i en part també a la política de tancament de fronteres de Noruega, la perspectiva d'arribades a Rússia i Finlàndia mitjançant la ruta polar es va veure augmentada. Les autoritats d'ambdós països davant aquest fet van decidir tallar el flux de la ruta nord o ruta polar tancant les seves fronteres.

Gran processó de refugiats que viatgen amb l'objectiu d'arribar a Europa

6. VIOLACIONS DELS DRETS FONAMENTALS DELS REFUGIATS A EUROPA

Milers i milers de quilòmetres són els que recorren els refugiats siris fugint de la guerra, camí a Europa, el que és, segons el que els hi han dit, terra d'esperança i d'oportunitats, un lloc segur per a viure després del calvari que han viscut.

Però el cert és que poques vegades, per no dir gairebé mai, es complirà aquesta expectativa idealitzada del que és Europa. Quan arribin, després de la llarga i dura travessia, hauran d'enfrontar-se a un territori que moltes vegades no només no els rebrà de forma acollidora sinó que els farà fora i els retornarà a llocs hostils vulnerant en innumerables ocasions els drets teòricament garantits per Europa. I no és que la Unió Europea permeti o miri cap a un altre costat quan aquestes accions es produeixen, sinó que en la gran majoria de vegades són els Estats d'Europa i la pròpia UE els que duen a terme aquestes constants violacions dels drets. És podria dir que el fet d'afermançar una sèrie de drets per a les persones considerades per la pròpia UE com a refugiats, és simplement paper mullat.

Segons ACNUR, l'agència de l'ONU pels refugiats, aquest són els drets concedits per l'Estatut de refugiat.

- Dret de no-devolució
- Dret a ser informats en una llengua que el beneficiaris de l'estatut compregui.
- Dret d'Asil.
- Dret de no –sanció per l'ingrés il·legal al país.
- Dret de sortir de qualsevol país, inclòs el seu d'origen.
- Dret d'entrar al seu propi país.
- Llibertat de moviment:
- El dret de poder exercir una activitat remunerada per compte propi o aliè, així com la possibilitat de rebre cursos de Formació Professional.
- Accés al Sistema Educatiu.

- Garantia de justícia:
- Accés a l'Atenció Mèdica.
- Dret a un Document d'Identitat
- Dret de reunificació familiar
- Dret a l'Alimentació i a l'habitatge.

A continuació mostraré alguns pocs, dels milers i milers de casos documentats en els que la UE, i les seves institucions i autoritats han comés aquestes accions que suposen una il·legalitat tant en termes administratius pel fet de vulnerar els drets establerts, com en termes morals pel fet de no tenir gens d'empatia davant la situació d'aquestes persones.

6.1 Drets vulnerats: Fets, notícies

- **Dret de sortir de qualsevol país, inclòs el seu d'origen; llibertat de moviment; Dret a ser informats, i en una llengua que el beneficiaris de l'estatut compregui:**

4 de Setembre del 2015: Centenars de refugiats esperaven a l'estació de Keleti, a Budapest, durant feia molts dies agafar un tren que els portaria a Alemanya. Les autoritats hongareses no els permetien agafar el tren, ja que no els volien deixar passar cap a Alemanya. Per això el divendres 4 de Setembre de 2015, 500 refugiats van decidir deixar d'esperar uns trens, que no podrien agafar i han marxat del lloc sota control policial on es trobaven i tots ells, famílies síries i afganes principalment, han empres el viatge a peu cap a Alemanya, mentre cridaven constantment: "Alemanya! Alemanya!".

També van abandonar el recinte policial un grup de 300 refugiats, dels 800 que portaven des de dijous bloquejats a l'estació de Bicske, a uns 40 quilòmetres de Budapest, i van començar el seu camí cap a

Alemanya a peu. Ho van fer perquè quan van aconseguir pujar al tren, ho van fer enganyats per les autoritats, ja que els van assegurar que el tren els portaria a la frontera amb Àustria, però al poc de sortir les autoritats van parar el tren i els van voler obligar a anar a un camp. Els refugiats s'hi van negar, i es van

quedar a passar la nit al tren. Al dia següent, després de 24 hores bloquejats, van abandonar el tren, i després de caminar uns 800 metres un home paquistanès va morir, tot i que la policia hongaresa que ells no van perseguir el grup un cop van marxar.

També a Hongria grup de refugiats van abandonar un camp de refugiats establert per les autoritats a Roszke, població hongaresa fronterera amb Sèrbia. Molts d'ells van ser interceptats i forçats a tornar al camp, (el que constata una greu violació ja que els camps de refugiats no són camps de concentració, els refugiats haurien de tenir lliure entrada i sortida). Això va provocar un enfrontament entre policia hongaresa i refugiats.

- **Dret de No-Devolució:**

PACTE UE- TURQUIA

El dia 18 de Març de 2016 la UE va signar amb Turquia un tractat pel qual tots els refugiats arribats a Grècia serien tornats a Turquia, el que suposa una flagrant vulneració del dret internacional, dels tractats europeus i de la convenció de Ginebra (establerta després del gran èxode de la 2a Guerra Mundial. Segons els drets establerts per ACNUR i per tant segons el Dret Internacional està prohibit expulsar o retornar una persona on la seva integritat física i ideològica , és a dir on la seva vida i llibertat, estiguin amenaçades de sofrir tortura, un tracte degradant o inhumà o directament la mort. Moltes ONG dubten de Turquia com a país segur per la seva pobresa econòmica, el seu tracte respecte als kurds i el fet que ja acullen més de 2.500.000r refugiats. Segons Miguel Pajares, director de la Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat, per a ara.cat:

"És la vulneració més flagrant del dret internacional que ha comès Europa des que existeix la convenció de Ginebra. La UE no es pot emparar en la idea que Turquia és un lloc segur per a retornar-hi un refugiat. Primer perquè no té mitjans: acull més de dos milions i mig de sirians i és més pobre que tots els països de la UE (amb l'excepció de Bulgària i Romania). A més els seus resultats pel que fa als respecte als Drets Humans són pobres, sobretot pel que fa als kurds. Hi ha hagut casos de kurds deportats a Turquia que han acabat assassinats. D'altra banda, quan un refugiat arriba a un estat signant de la

Convenció de Ginebra té el dret de presentar la seva petició d'asil, i si se'l retorna aquest dret és vulnerat. El que cal és obrir vies segures perquè els refugiats puguin arribar a Europa sense jugar-se al vida i un re-assentament de centenars de milers de refugiats a casa nostra per descongestionar Turquia".

És per això que moltíssima gent està bloquejada a Grècia, ja que el dret Internacional no permet les devolucions en calent, és a dir el fet de fer fora algú del país sense mirar el seu cas, ni tampoc les devolucions massives sense parar atenció a cada cas en particular. Tota persona que demani refugi té dret a que el seu cas sigui estudiat. No hi ha suficients funcionaris per revisar tots els casos, es per aquest motiu que les entrevistes per a demanar asil estan trigant molt i no són efectives, tant com el tractat és inefectiu i inaplicable, tal i com diu Isabel Villena, voluntària a Atenes entrevistada: Com es pot signar el Tractat de la Unió Europea amb Turquia, en el que no s'ha respectat res. Però aquest pacte no està funcionant, estan estancats. Estan bloquejats allà on es va pillar la gent al Març quan es va signar. Abans del Març el que es veia a la tele era una gran migració, per tota Europa i la gent arribava com podia. Perquè a més a més la Merkel, una de les poques coses en la meua opinió que ha fet bé, no ha sigut bona persona, ha sigut intel·ligent. Alemanya necessita créixer en un milió de persones en els pròxims cinc anys, sinó la indústria no tirarà, necessiten gent jove, necessiten tècnics mitjans (enginyers..) però també necessiten electricistes, fontaners, jardineros... I com hi ha ambició de futur ha de dir nosaltres per temes ètics i per temes econòmics, farem portes obertes, acollirem aquest any només, 800.000 persones i després més. I llavors era com una processó i veies milers de persones amb un gran retrat de l'Àngela Merkel com si fos la verge de Lourdes. I que va passar? Doncs que els "capullos"

Als països centre europeus hi ha una gran problemàtica social, i són generalment força contraris a l'acollida de refugiats. La periodista hongaresa Petra László fent la "trebanqueta" a un refugià i el seu fill Osama Abdul Mohsen i Zaid, mentre fugien de la policia hongaresa. Fotografia viral.

dels governs centro-europeus: Hongria, Macedònia.. que era per on havien de

passar els refugiats van tancar les portes, i es van negar no ja a acollir-los, perquè ningú es vol quedar a Hongria amb un govern de merda i una situació horrible sino que es van negar a deixar-los passar. A aquests països hi ha molta problemàtica social i fins i tot s'han

Nen siri en una protesta demanant no ser deportat a Turquia.

muntat milícies ciutadanes per a caçar refugiats. Quan la gent té por del futur, que la situació està complicada, és molt senzill culpar al més feble, perquè si dius que la culpa la tenen els bancs, doncs és molt difícil guanyar a un banc, però si dius que tota la culpa és dels immigrants, aleshores diuen "Si els fem fora a tots tindrem més diners", una mentida com una casa perquè els països més rics són els que tenen més immigrants. Llavors s'ha quedat gent estancada a Sèrbia, a Macedònia en camps en penoses condicions i amb molta dificultat per a accedir-hi. Llavors amb el pacte UE-Turquia el que es va signar, ja que no poden anar obertament en contra de la legislació internacional, que prohibeix totalment les "devolucions en calent", d'agafar-te i fer-te fora, i les devolucions massives, de agafar i "ale" tothom fora. Tots els casos han de ser estudiats, perquè tothom té dret a demanar asil, aleshores per a saltar-se això diuen: "Val, no els tornarem al lloc de conflicte, els tornarem a un tercer país segur, i a aquest país segur li pagarem una quantitat enorme, perquè els accepti." I tu penses que Turquia és un país segur? Tenen la Guerra amb els kurds, però cap país avançat volia ser país segur. I això és una cosa molt preocupant, que hi hagi tanta gent amb aquesta por destructiva, perquè això s'assembla a l'Europa dels anys trenta, just abans del nazisme, va haver-hi el Crac de la Borsa al 1929, com aquí la crisi, la gent va començar a tenir problemes (atur, menys diners...) i la gent covard i ignorant van decidir primer que la culpa de tot era dels comunistes i després dels jueus, i la cosa va acabar com va acabar. I aquí ara és el mateix, quan a una persona normal, li agafa la

por irracional, jo els temo, em fan por de veritat. I es això, van decidir fer l'acord amb Turquia on es vulneren tots els drets. I clar els que arriben a Grècia estan bloquejats, perquè per la força massivament no els poden expulsar i Europa deia que posaria un centenar de funcionaris per tal de revisar cada cas, però no els ha posat. Per exemple, el Muhib portava nou mesos allà, s'estaven donant cites per l'entrevista de l'asil per a d'aquí a un any i ell encara no en tenia. I després com aquest tractat és totalment il·legal, cada vegada que les autoritats han dit: "Doncs tu no tens dret d'asil, et tornem a Turquia", els advocats solidaris han demandat i han guanyat la demanda, perquè clar, no hi ha cap jutge que digui que Turquia és un país segur, de manera que aquesta llei és inaplicable. Mentrestant a Turquia la UE li donarà mil milions d'euros i a Grècia en canvi, que està en una crisi molt pitjor que la nostra, no reben gairebé ajuda."

Per últim, aquest tractat també contradiu els principis teòricament seguits per ACNUR, Agència de la Unió Europea per als refugiats:

“Los términos “solicitante de asilo” y “refugiado” a menudo son confundidos: “solicitante de asilo” es quien solicita el reconocimiento de la condición de refugiado y cuya solicitud todavía no ha sido evaluada en forma definitiva.

Los sistemas nacionales de asilo existen para determinar si las personas que solicitan asilo merecen protección internacional. A través de procedimientos apropiados, se determina si los solicitantes de asilo califican para el estatuto de refugiado o alguna otra forma de protección internacional. Los que no califiquen pueden ser devueltos a los respectivos países de origen.

La eficiencia de los sistemas de asilo es de importancia fundamental. Si el sistema de asilo es rápido y justo, las personas que ya saben que no tienen los requisitos para calificar como refugiados serán desincentivadas a someter una solicitud desde el primer momento, lo que beneficia tanto al país de acogida como a los refugiados, en beneficio de los cuales se crearon los sistemas de asilo.

Durante los movimientos masivos de refugiados (que ocurren, por lo general, en consecuencia de conflictos o violencia generalizada, diversamente de la

persecució individual), no existe, y difícilmente podrá existir, la capacidad de llevar a cabo entrevistas individuales para el reconocimiento de la condición de refugiado a todas las personas que han cruzado la frontera y, normalmente, tampoco es necesario, ya que en tales circunstancias es generalmente evidente la razón por la que han huido. Estos grupos son a menudo definidos refugiados "prima facie".

Text extret de la pàgina oficial d'ACNUR

Refugiats siris demanant amb pancartes no ser deportats a Turquia, demanant pau i llibertat

- **Dret de No-Devolució:**

DEVOLUCIONS EN CALENT FRONTERA ESPANYA - MARROC

Tal i com explicava la voluntària Marta Llopart, el pacte UE-Turquia podria tenir el seu precedent en les devolucions en calent que es porten duent a terme de forma il·legal durant moltíssims anys a la frontera d'Espanya amb el Marroc (sobretot a Melilla però també a Ceuta). Es així ja que Espanya paga al Marroc per vigilar la frontera amb diferents mètodes força costosos (diners que es podrien invertir en buscar una altra solució) per tal que aquestes persones no aconseguen creuar la frontera. I si aconseguen passar són expulsats per les autoritats de forma massiva, tal i com es mostra en aquesta notícia extreta de: "eldiario.es-desalambre", on s'explica com les ONG demanen explicacions pels fets que han tingut lloc concretament al setembre de 2016, a la frontera de Ceuta, on s'han expulsat de forma massiva desenes de immigrants, sense tenir en compte que siguin menors i/o refugiats. A més es denuncien el

maltractaments que moltíssimes persones asseguruen, no només en aquesta notícia, haver sofert per part de les autoritats:

Desalambre

79 ONG exigen explicaciones a Fernández Díaz por las últimas devoluciones en caliente

“Un total de 79 ONG han exigido en el Congreso de los Diputados la comparecencia urgente del Ministro del Interior en funciones, Jorge Fernández Díaz, tras constatar que el pasado 10 de septiembre se practicaron decenas de devoluciones en caliente en la valla de Ceuta. Las organizaciones han querido mostrar en un comunicado su "total rechazo" a estas prácticas y solicitan al ministro "que explique lo sucedido".

Recuerdan que estas prácticas, a pesar de su aplicación, siguen siendo ilegales tras la reforma de la Ley de extranjería que introdujo la aprobación de la llamada Ley Mordaza, debido a que incluso tras esta modificación se requiere expresamente que se respete "la normativa internacional de derechos humanos y protección internacional de la que España es firmante".

El Estatuto de los Refugiados no limita la posibilidad de pedir asilo a las personas que necesiten protección internacional, en función del modo o el lugar por el que entrar en un país. "Sea de forma regular o irregular se les debe garantizar esa posibilidad", recuerda Acnur.

En un informe que publicaba la Defensora del Pueblo el pasado julio quedaba constancia de que "los ciudadanos subsaharianos no tienen acceso a al procedimiento" para pedir asilo en los puestos fronterizos habilitados para ello en Ceuta y Melilla, hasta el punto de que no se ha recibido ninguna solicitud hasta la fecha.

En esta ocasión, el mismo organismo condenaba los hechos, en la línea de las recomendaciones que ya ha dirigido con anterioridad al Ministerio del Interior, al que este diario consultó para aclarar lo ocurrido, sin obtener respuesta.

"La legislación española y la internacional no permiten las devoluciones automáticas sin verificar de forma individualizada las circunstancias de cada persona", apunta el último comunicado de la Defensora del Pueblo.

Acnur ha recordado que estas prácticas ignoran la presencia de potenciales refugiados y menores de edad entre las personas que intentaron saltar la valla.

Malos tratos en la frontera

"El Consejo de Europa ha recomendado al Gobierno español el cese en la entrega de personas inmigrantes a las fuerzas auxiliares marroquíes, habida cuenta de los malos tratos que éstas infligen a las personas devueltas", dice el comunicado firmado por las 79 ONG. Varias de ellas dejaron constancia del abusivo uso de la fuerza que aplicaron las fuerzas marroquíes en las devoluciones en caliente del pasado sábado.

Helena Maleno, miembro del colectivo Caminando Fronteras, denunciaba que muchos de los migrantes que intentaron cruzar a suelo español fueron trasladados al otro lado de la valla fronteriza, privándoles de su derecho a pedir asilo. Según explica la activista, los agentes marroquíes agredieron a varios de ellos y los dejaron en las inmediaciones de la valla aún estando heridos, sin que se les prestara atención sanitaria. Entre ellos, asegura, había también menores.

"Ningún marco legal, incluido el español, puede impedir que se identifique a un menor en la frontera. Aún menos cuando se trata de niños que reclaman protección internacional y que son mucho más vulnerables", explica a eldiario.es Sara Collantes, responsable de políticas de la infancia de Unicef.

Las entidades que apoyan este manifiesto recuerdan que el Ministerio del Interior "está poniendo de manifiesto una práctica de vulneración sistemática de derechos fundamentales, hecho este lo suficientemente grave como para solicitar su urgente comparecencia", concluyen.

22/09/2016 - 14:51h"

Fernández Díaz ja havia sigut objecte de polèmica anteriorment per la seva política de donar suport a les devolucions en calent i per les seva resposta davant les critiques sobre aquesta pràctica: “No acepto lecciones de humanitarisme por parte de nadie.” “A los que criticant las devoluciones en caliente: Que me den la dirección y les enviamos a esa pobre gente.” (declaracions fetes al desembre de 2014)

- **Dret de No-Devolució:**

VOLS DE DEVOLUCIONS MASSIVES FINANÇATS PER L'ESTAT AMB DINERS PÚBLICS

A més a més, el govern espanyol va destinar 12.000.000 d'euros, entre 2015 i 2016 a un contracte amb Air-Europa que consisteix a que Air-Europa executi vols de deportació col·lectiva i massiva de immigrants. És una xifra desorbitada, tot i que anteriorment es dedicaven encara més recursos ja que el preu del contracte durant el període 2013-2014 era de 24.200.000 euros. Aquest preu no es correspon únicament amb el preu del vol, sinó també amb les forces policials que acompanyen als immigrants, que moltes vegades i inexplicablement doblen en número a les persones deportades.

Aquests vols han sigut molt polèmics, per la seva dubtosa legalitat, ja que majoritàriament són devolucions massives sense estudiar els casos, i per la seva manca de moralitat, és per això que són anomenats “vuelos de la vergüenza”, i són moltes les persones que lluiten contra ells al·legant importants irregularitats. Són nombrosos els testimonis de persones que denuncien haver sofert innumerables maltractaments, ja que en aquests vols, si les autoritats ho consideren oportú estan permeses les sedacions forçoses i l'ús de la força per qui es resisteixi a ser deportat. Tot això està regulat pel protocol de la Policia Nacional contra les persones que es resisteixin a ser deportades (creat al 2007 després de la mort d'un nigerià, Osamuyia Aikpitanyi quan era repatriat des d'Espanya), en el que s'especifica la possibilitat d'usar elements com llaços de seguretat, cascos, cinturons, monos inmovilitzadors, cinta adhesiva...

Aquests vols de deportació poden ser de dos classes: en col·laboració amb FRONTEX (Agència Europea de Control de Fronteres) o encarregats pel Ministeri d'Interior en solitari.

6.2 Testimonis de violacions dels drets fonamentals

- **Violació del Dret a la Informació, Dret a l'Asil, Dret a l'Atenció Sanitària, i Dret a l'Alimentació – Marta Llopart voluntària als camps d'Idomeni i Eko-Station:**

“El dret a la informació per exemple, crec que s’ha vulnerat des del primer moment, perquè ells no tenien molt clar res del que implicava el tractat UE-Turquia, no entenien perquè es tancava la frontera. Després el tema de l’asil, que és un tema molt important, quan estaven a Idomeni, demanaven l’asil per Skype, i havies de buscar un mòbil o un ordinador o com tu te les apanyessis per Skype i ningú no els contestava. I van estar un munt de mesos esperant quan se’ls podia haver tramitat l’asil molt més ràpid i era una patranya totalment, “súper organitzada entre ACNUR, Govern Grec i altres que

Autocar de l'empresa "Crazy Holiday" encarregat per ACNUR del trasllat de refugiats dels camps no oficials als oficials. Foto extreta del facebook through refugee eyes.

estiguessin allà ficats. Després, ACNUR també va estar involucrat en el trasllat de persones des de camps lliures (Idomeni i Eko) cap a camps militars, perquè els hi deien que eren camps militars i que els portaven per poder demanar l’asil i que allà hi estarien millor i que llavors ja podrien

marxar a Europa, quan era mentida i molts encara hi són allà. Per exemple hi ha un camp militar que està molt al costat del que abans era Eko (al costat de Polykastro), i hi porten allà mesos i mesos i podrien haver demanat l’asil però segueixen allà. Després aquests trasllats, això és una anècdota però,

els autobusos que traslladen als refugiats són d'una companyia que es diu "Crazy Holiday", i era el fet simbòlic de veure un camp de refugiats amb un autobús on posa "Crazy Holiday" i la persona d'ACNUR davant porten a la gent cap a camps militars i era com mare meva "que poco tacto tienes con las cosas".

Després quan vam estar a Eko, al camp autogestionant d'Eko hi havia una clínica que les instal·lacions les havia posat Médicos sin Fronteras, però com ho gestionava un grup de voluntariat independent, va venir la policia grega i la va tancar perquè va dir que no era legal. Llavors l'atenció mèdica es va suspendre perquè no hi havia clínica, però aquests voluntaris van dir: "No, no, nosaltres seguim atenent encara que no tinguem clínica", i llavors algunes persones del camp els van muntar unes tendes perquè tinguessin un espai mínimament digne per atendre.

Després el que jo vaig veure quan estaven a un camp militar que està al costat de Thessaloniki, al qual van traslladar en bloc la majoria de persones que estaven al camp d'Eko, no tenia gairebé atenció mèdica ja que no hi havia metge les 24 hores, et donaven un inhalador, un paracetamol i poca coseta més, si necessitaves algo més urgent havies de trucar a l'ambulància i després per tornar: "¡Ah, tú te apañas! Tú vas al hospital ¿pero después quien te trae de vuelta? Ah, te apañas." Després el menjar, asquerós, totalment."

- **Dret a l'Alimentació, Dret a l'habitatge, Dret a la no-devolució i Dret a l'asil – Isabel Villena voluntària als magatzems d'Atenes:**

"Constantment. El del menjar, com pot la Unió Europea muntar un camp de refugiats i no assegurar-ne el menjar? Després, hi ha 50.000 menors refugiats perduts, i tothom sap on seran, en aquests contextos abunden els traficants d'òrgans, xarxes sexuals.. Però ningú no els està buscant. Hi ha uns drets mínims, una carta de la ONU, però bé... Com es pot signar el Tractat de la Unió Europea amb Turquia, en el que no s'ha respectat res. Però aquest pacte no està funcionant, estan estancats.[..] Llavors com la situació està tan bloquejada el que han fet són camps de concentració depenent de la caritat de la gent, i amb comptagotes, la gent es mou. I el que fan és, quan s'ajunten molts, els

desallotgen, que és el que han fet ara amb el Camp de Calé, i els han enviat en petits kaos que són centres, però aquests petits centres eren fins a finals de Novembre, i no hi ha hagut places per a tots ni tant sols per als menors. Hi havia tres mil "nanos" a Calé i la meitat han desaparegut, els voluntaris els estan buscant a veure on estan. A més a més molts, quan es queden atrapats a un camp oficial, perden l'esperança de sortir, i la manera més ràpida de solucionar el problema és colar-se de forma il·legal. Quan hi arriben a per exemple Anglaterra, allà ja es miren el seu cas, perquè un cop al país ja entren dins el programa d'acollida d'aquest. A més per exemple a Barcelona hi ha moltíssimes persones apuntades al programa d'acollida de la Fundació Catalana d'Ajuda al Refugiat en el que s'ofereixen vivendes, classes de castellà, feina.. però el problema és que no hi ha refugiats perquè els governs no els porten. Vaig conèixer a Atenes a una dona que era professora de primària i tenia acollits a casa a quinze refugiats, dues famílies senceres des de feia més d'un any, i eren dues dones (una embarassada) amb tots els seus fills, perquè els seus marits ja havien arribat a Alemanya i ja formaven part del programa d'acollida i elles s'havien quedat penjades. Llavors la professora va marxar a viure a casa de la germana i els va deixar la casa. També al Canadà van acceptar un cupo de vint mil persones, però quan van arribar a aquesta xifra (assegurant-los feina, casa, menjar...) el govern canadenc va dir, per cada cinc canadencs que es comprometin a ajudar a un refugiat durant un any (ajudant-los en la integració, ajudant-los a trobar feina, si no tenen menjar ajudar-los a aconseguir-lo..) en portarem a un més. I al Canadà hi han arribat deu mil més, és a dir cinquanta mil canadencs s'han compromès a ajudar-los. Igual que passa amb el ajuntaments, per exemple el de Barcelona que ha volgut portar refugiats pel seu compte i el govern central ha dit que si fan això a aquest refugiats mai se'ls donaran els papers.”

- **Dret a l’Alimentació, Dret a l’Asil, Dret a l’educació i Dret a la no-devolució – Eva López, voluntària al camp de Cherso:**

“El de asilo, está claro. El derecho de alimentación no se si está vulnerado, pero es asqueroso, les dan una comida que es patética, está malísima, a mi me dan eso durante siete meses y bfff. Como se supone que les dan comida

hecha, no les dan fogones, cada uno en su "haima", ("haima" proporcionada por las ONG, ya que la Unión Europea no se las proporciona) tiene unos fogones y unos sitios donde se hace el te, pero estos fogones se los han comprado ellos, para en la medida de lo posible hacerse sus propias comidas y evitar la del campo, pero con el dinero que tienen tampoco pueden. Los niños desayunaban cada día, un zumo que no era ni zumo, que era: agua, azúcar y edulcorantes, asqueroso de verdad, daba dolor de barriga, y también un croisant que no era ni un croisant. Y que te obliguen a desayunar eso, que no es precisamente lo más sano, cada mañana, pues no es muy normal. Y para comer les daban una bandeja de plástico cuya comida era incomible, escasa y mala en la que siempre tenían queso y luego variaba entre una especie de cuscús o patata con algo, y luego la cena era cada día un yatekomo picante, que te venían los niños haciendo gestos de que les dolía la lengua, era realmente penoso.. Y además, a los niños las ONG han dejado de darles la leche, que me parece penoso, y por ejemplo en OCC, hacían un programa que era el Milk Project en el que a los niños de la escuela les daban un vaso de leche, pero claro, ¿quién va a la escuela? Los que tienen más de cinco años, los de menos no van, y había niños que nos decían: "¿Me puedes dar leche para mi hermano?". Hay campos en los que como no hay leche para los bebés, les dan leche de vaca, que eso un bebé no lo puede tomar. También se ha vulnerado el derecho a la educación, que aunque ahora se están empezando a crear escuelas en los campos, y a redistribuir a los niños en escuelas griegas, muchos llevan más de un año en algunos campos sin ser escolarizados y muchos desde que empezó la Guerra en Siria, es decir que llevan cinco años. Luego las condiciones, durmiendo en el suelo, la falta de higiene de todo el campo en general, pero sobretodo de los baños, (que yo me puse enferma). Y bueno el Pacto UE-Turquía que vulnera muchos de los derechos a los refugiados, principalmente por considerar Turquía como lugar seguro. Una familia con la que yo hablé me contó que hacía cinco años que no estaban en Siria, pero que habían llegado a Grecia hacía un año, porque habían pasado cuatro en Turquía. Y esta familia me contaba que la situación en Turquía era horrible, que entraban a trabajar a las diez de la mañana y salían a las tres de la madrugada, es decir, tenía siete horas para dormir, comer, descansar y

teóricamente ver a su familia. Además les pagaban mucho menos por el hecho de ser sirios, un salario que no llegaba para mantener a ninguna familia, los turcos los miraban mal, es decir eran ciudadanos de segunda.”

7. FORMES D'ESTÀNCIA TEMPORAL A GRÈCIA ABANS DE REBRE L'ASIL

A l'inici d'aquesta crisi humanitària, tots els camps de refugiats eren creats de forma espontània degut a que no se'ls permetia creuar una frontera i s'aglutinaven molts refugiats en un mateix punt, o també degut a que continuar el camí en aquell moment seria molt difícil. Aquests assentaments improvisats depenien principalment de les aportacions solidaries de la gent i de les ONG, que els portaven tendes de campanya, aliments, roba..., i no rebien cap ajuda ni col·laboració dels governs. Quan aquest problema es va anar agreujant i els camps espontanis eren cada vegada més abundants i nombrosos, es va produir la política dels fets consumats, és a dir alguns governs, principalment el de Grècia que és el punt on més siris refugiats es troben degut al tancament de fronteres i al pacte UE-Turquia, van establir els camps de refugiats oficials, que són camps sota el control i la gestió de les autoritats gregues on es troben militars al perímetre del camp i habitualment una tanca. Aquests camp tenen condicions molt precàries, el menjar es escàs i les condicions higièniques molt dolentes.

Actualment, principalment a Grècia, hi conviuen tres tipus d'allotjament temporal:

- Els camps oficials
- Els camps oficinosos
- Els que no es troben en camps sino escampats com per exemple: Els squads.

7.1 Els squads

Els squads es troben principalment a Atenes i són instal·lacions, normalment abandonades, com hotels, hospitals i escoles que els refugiats han ocupat, adaptat com han pogut i

Hotel City Plaza, abandonat i usat com a squad per els refugiats. Fotografia proporcionada per Isabel Villena, voluntària entrevistada

habitat. Fins al Setembre de 2016 a Atenes havia 6 squads principals: “Notara”, “el Hospital”, “el Hotel City Plaza”, “el Hotel Oniro”, “la Seguna o Jasmín” i “la Quinta” (aquestes dues últimes escoles. Aquí conviuen centenars de persones a infraestructures no preparades per això, el que fa que la vida sigui molt dura. Aquí les ONG els costa més arribar ja que no són establiments oficials, ens parla d'això la voluntària, Isabel Villena de com es produïa l'abastiment als squads, de la seva funció i de com es vivia tot aquest procés in situ:

“Jo vaig presentar-me com a voluntariat independent, que hi arriben moltíssims, però abans ja m'havia informat de com hi podia ajudar, on hi havien les majors necessitat. Aleshores veient grups de Facebook d'Atenes deien "fa falta gent aquí", "fa falta gent allà per fer classes d'anglès", vaig veure que una de les coses que constantment es repetia era que tothom que hi anés passés almenys uns quants dies, pel magatzem. El magatzem es diu magatzem “delínico” i és a on arriben la gran majoria de les ajudes que venen de tota Europa, i sobretot de l'Estat Espanyol, que n'arriben moltíssimes. El govern grec ha proporcionat un antic camp esportiu, que era una pista de bàsquet que va ser construïda per a les Olimpíades, i ja no s'ha tornat a usar, lo típic del malbaratament de pasta de les Olimpíades, per usar-lo com a magatzem. Aleshores és al·lucinant quan arribes allà, que és tot nou de trinca i gegantí, i estan tots els passadissos, tota la part del darrere, tots els pisos i tal, tot ple de caps de cartró de material i tal. Jo vaig col·laborar principalment amb dues organitzacions, una era “pampiraiko”, que són grecs i són els que porten el dia a dia del magatzem, perquè són els que es queden, els altres una mica anem i tornem. “Pampiraiko” era un grup de voluntaris grans, molts, jubilats, perquè tenen molt més temps, que es van conèixer i es van ajuntar al Pireo, quan al port del Pireo ja hi havien sis mil persones, llavors ja tenien experiència en com portar una situació així. I l'altra organització amb la que vaig col·laborar, aquesta de l'Estat Espanyol, va ser SOS Refugiats, que són diguem organitzacions independents perquè no tenen gairebé estructura, som quatre matats. Llavors SOS Refugiats bàsicament s'encarrega de fer convocatòries de recollida de material (menjar, roba de llit, roba, etc.) i ho envien a Grècia i des de Pampiraiko ho distribueixen per tota Grècia i fins i tot fora. Aquesta distribució es concentra sobretot en les

cases d'acollida, en els squads, ja que ells no tenen cap altre recurs, depenen d'aquestes aportacions. Jo hi vaig arribar al magatzem pensant, bé doncs hi seré dos o tres dies i després marxaré als camps, ja que les necessitats d'on estan els refugiats són logístiques (menjar, medicines..), les necessitats legals, que això ha de ser gent especialitzada que els ajudi a fer la paperassa, perquè ells no volen quedar-se allà i també les necessitats d'oci, d'educació, de no tornar-se tarumbes. En aquesta direcció hi ha projectes per dones, perquè puguin parlar de les seves coses, d'artesanies, hi ha escoles informals que sorgeixen a tot arreu, classes d'anglès pels joves, pels nens, que hi ha nens que porten cinc anys sense anar a l'escola. I sobretot per als nois joves, que són els que s'impacienten més, els que van en família aguanten més, però hi ha molts joves que estan ja força tocats i desesperats. Llavors vaig estar allà ajudant a classificar, i vaig veure que hi havia molts problemes, molts, per poder assegurar que arribés tot a tots els llocs. Estava tot molt desorganitzat, venia qualsevol tio i deia sóc del squad tal necessito tantes coses, les agafaven se les emportaven, i no es comprovava res, no es tenia cap control. Llavors un dia es van presentar uns amb un camió el van omplir, i després "si te he visto no me acuerdo" i la responsable del magatzem va dir ni parlar-ne, no deixo sortir res més fins que de cada squad no surtin dos o tres persones que es facin responsables del material del seu squad. I no hi havia manera d'aconseguir aquests representants, i llavors jo vaig anar squad per squad aconseguint que un parell de persones es responsabilitzessin, els vaig enviar un correu explicant com s'havien de fer les comandes i tot i que semblava una tonteria va costar força. Després allà vam mirar amb SOS refugiats que el gran problema que havia era

Hotel Oniro, a Atenes. Abandonat i usat com a squad per els refugiats. Fotografia proporcionada per Isabel Villena, voluntària entrevistada.

amb el menjar fresc perquè tot el que no és "perecedero" (arròs, te..) es pot enviar des d'Espanya, però clar tot el que és fruites, verdures, ous, carn.. ni es planteja, no hi ha recursos. Llavors vam organitzar un sistema, amb una fruiteria/verduleria gran que hi havia al centre que són "progres" i ens feien preus especials, que amb els diners que aporta la gent en concepte de donacions als refugiats (de tota Europa, però sobretot de l'Estat Espanyol) es feien les comandes coordinades allà i la pròpia fruiteria ens enviava una furgoneta amb la comanda. I veus quan arribes al camp amb la furgoneta per repartir el menjar, una fila immensa de persones amb un carnet que els donaven per portar un petit control, i els deien "Família de sis persones: tres pomes, quatre patates", i veus la gent que se li cau la cara, és brutal veure gent així. Jo recordo veure un home, que podria ser el teu pare, que se li veia gran i de nivell, i veure'l allà fent la cua per demanar uns calçotets, veure això és...

I per això una de les coses que més et xoca és la capacitat de resistència de la gent. Els veus allà, i veus als nens rient. El meu millor amic que vaig conèixer allà, és un refugià, i és un siria que parla molt bé castellà, perquè va viure setze anys a Veneçuela, abans de tornar a Síria, i ell deia que des de que van sortir va passar per Lesbos pel mar, va estar vivint en una tenda al port del Pireo i ara vivia en una petita habitació d'un hospital ocupat i deia "Però nosaltres allà on hem anat, hem fet una llar.". Porten en el viatge, primers els dos fills i això, quatre anys, ho han perdut tot, i ell diu (i això és una actitud que tenen molts

Nens refugiats siris al squad de l'Hotel Orino a Atenes, fotografia proporcionada per la voluntària Isabel Villena.

refugiats) "sense perdre el somriure, però nosaltres hem mort tres vegades: vam morir quan vam decidir allà a Síria abandonar-ho tot, els negocis, tota la família que es va quedar allà, tota la vida desmuntada; després vam morir en la travessia del mar, que d'això normalment no en volen parlar, i jo no em puc imaginar el que és això, els enganyen pagant dos o tres mil euros i pensen serà

en un "barco majó" on hi capiguem tots i després veuen un "cascarón" amb 400 persones, i quan diuen no m'hi pujo, perquè no són idiotes i clar que no hi volen pujar, a punta de pistola els obliguen; i la tercera mort que tenen, és quan arriben aquí, a Europa, després de la tira de penyalitats i tots allà fent petons a terra i tots allà plorant d'alegria, i es queden allà atascats.

I per que vegis, una setmana després de jo tornar a Barcelona, els fatxes van atacar l'hospital squad on vivia el Muhib, el meu amic, els van desallotjar, i es van quedar sense sostre un altre cop i em deia: "¡Es un coñazo, esto es un coñazo!", però afortunadament, s'han mobilitzat els voluntaris grecs, i ara estan en un pis. I és que la majoria d'ells el que somien es ficar-se en pisos, i hi ha alguns que podrien arribar a pagar-los, però hi ha molts propietaris que no els els volen llogar.

7.2 Els Camps Oficials

Aquests camps són, els que com anteriorment he dit, els que controla el govern i les autoritats gregues. Moltes vegades aquests camps són els que més mancances i pitjors condicions de vida tenen, ja que l'entrada de ONG està molt controlada i restringida, normalment una tanca rodeja el perímetre del camp i els militars el custodien. Tot i això l'entrada i sortida del camp és teòricament lliure.

Aquí tenim un llistat dels camps oficials oberts i la seva població, amb dades de l'Abril de 2016, proporcionades per canalrefugiados.org:

Nom	Localització	Població	Capacitat
Iraklis Farm (Pieria)	Grecia central	38	200
Kordogiannis Farm - Vasilika	Grecia Oriental	820	1500
Kordelio-Softex (Thessaloniki)	Norte de Grecia	1574	1900
Sindos-Frakapor (Thessaloniki)	Tesalónica	490	600
Chalkero - Eski Kapou (Kavala)	Grecia Occidental	0	350
Derveni-Alexil (Thessaloniki)	Grecia Oriental	631	850
Nea Kavala (Polykastro)	Grecia Occidental	1275	4200
Konitsa (child care center)	Grecia central	150	200
Thessaloniki	Tesalónica	0	400

(port)			
Oreokastro (Thessaloniki)	Tesalónica	1108	1500
Filippiada (Preveza, camp. Petropoulaki)	Tesalónica	233	700
Tsepelovo (Ioannina)	Grecia central	0	200
Volos (Magnesia Prefecture)	Grecia Occidental	71	200
Vagiochori (Thessaloniki)	Grecia Oriental	51	631
Cherso (camp. Mazaraki)	Grecia central	3900	4000
Kalochori-Iliadi- SK Market (Thessaloniki)	Norte de Grecia	417	500
Diavata (Camp Anagnostopoulou)	Tesalónica	588	2500
Drama (Municipality)	Grecia Occidental	200	500
Sindos-Karamanli (Thessaloniki)	Tesalónica	304	600
Petra Olympou (Pieria)	Grecia central	850	1400
Giannitsa	Grècia central	0	900

7.2.1. Camp Oficial de Cherso i Testimonis

Aquest antic campament militar va ser rehabilitat per les autoritats gregues per acollir-hi refugiats. És un camp controlat per militars i rodejat per una tanca metàl·lica. Cherso és, segons la terminologia oficial, 'un centre d'acollida'. Les condicions en les que viuen els refugiats en aquest camp no són bones: Algunes de les tendes on dormen, no tenen lones a terra. Quan plou, els refugiats no tenen cap més remei que dormir sobre el fang. A més només hi ha una trentena de lavabos i cinc dutxes sense aigua calenta per als 3.900 refugiats. És per això que els veïns de Megali Sterna, 'la gran cisterna', un petit poble proper a Cherso, s'han organitzat per evitar que els refugiats hagin de passar pel mal tràngol de dutxar-se amb aigua freda. Una furgoneta els carrega al camp i els porta fins al camp de futbol, a uns cinc quilòmetres, on es poden dutxar tranquil·lament amb aigua calenta'

- **Testimoni d'Eva López, voluntària a Cherso:**

"Colaboraba en el campo de Cherso con OCC, Open Cultural Center, que se dedica a hacer clases con los niños, únicamente de mates y ingles, y por la tarde hacen actividades con las familias. Esta asociación quiere crear un proyecto para que los niños no pierdan el ritmo escolar y para que esten entretenidos, para que esa basura sea un poco menos basura. Llegué a traves de "Acció Puça", que son gente de Cau que empezó a organizarse y contacto con OCC. [...]

Mi funció era ser profe, pero como solo pasé allí una semana, solo fui auxiliar. Los profes eran voluntarios del mismo campo, es decir o sirios que en su país eran profesores o voluntarios de Europa que hacian de profesores. Colaborabas o con gente de la organización, que llevaban más tiempo, o con voluntarios del mismo campo.

Me impactó cuando llegué el primer día y ví un campo ahí en medio, custodiado por militares, que eso ya lo sabía, pero cuando lo ves es diferente. Era un campo de tierra, con niños con un carrito de bebé llevando a su hermano alomejor y que te vienen a saludar y entonces veías que era un sitio de mierda y los niños eran como una esperanza. Es decir era un sitio de

mierda, donde la gente lo está pasando fatal, y que aún así, hay niños que siguen siendo niños.

Durante el trayecto la gente te cuenta que sienten miedo y a la vez esperanza. Miedo sobretodo los que van con sus hijos, porque te cuentan cosas, por ejemplo el tener que atravesar el mar, que la barca se vaya a bolcar y tu tener que estar cogiendo a tus dos hijos en brazos mientras intentas no ahogarte, y dos hijos con suerte, porque alomejor tienes cinco o seis. Y una vez llegan yo creo que tienen ese sentimiento de felicidad y de por fin hemos llegado a Europa, pero que no tiene nada que ver con el sentimiento que tienen ahora que es basura, que es me quiero morir. Porque se encuentran con las barreras de la Unión Europea, que los meten en un campo de "concentración", aunque pueden salir, con unas condiciones de mierda, y dicen vale, estaremos aquí unos días, tendremos una entrevista y nos darán asilo. Pero cuando yo fuí en Cherso llevaban siete meses, ahora nueve, y en algunos campos mucho más y están desesperados. Algunos de ellos me llegaron a decir que preferirían estar en Siria y morir de un bombazo a estar aquí en las condiciones en las que se encuentran y totalmente desesperanzados.

Pero aún así hay momentos felices como el de ir al río que hay al lado de Cherso, que es asqueroso, lo más asqueroso que te puedas imaginar, pues peor, pero era como una piscina y ahí la gente joven y los niños, nos íbamos a banyar. Era como un momento divertido en medio de toda esa basura. Yo me bañaba con ropa completamente y creo que no hubo más chicas que se bañaran, eran todo hombres, chicos y niños, pero bueno era algo alegre en medio de todo aquello. [...]

Y bueno considero que hay cosas a nivel de grandes organizaciones que fallan mucho en los campos, por ejemplo: La Cruz Roja que estaba allí en Cherso, y se supone que es quien hace el seguimiento de la gente que está en el campo. Yo no lo he vivido de primera mano, pero según lo que cuenta la gente del campo es patético, que va cualquier persona, ya sea niño o adulto, porque por ejemplo le han salido escamas en la piel, por el motivo x, y van a la Cruz Roja y les ignoran. Y eso con muchas cosas que son graves o simplemente que son cosas que deben ser tratadas por el médico y no les hacen ni caso, y les importa muy poco. Y a veces en la misma tienda de la Cruz Roja, veías a gente

haciendo diga cuestionarios o preguntas a los refugiados como: "¿que mejorarías del campo? ¿que cambiarías para vivir mejor?" Y veías sus caras como "Quiero salir del campo, no me preguntes como voy a seguir viviendo mejor en él". . Aunque por otra parte, conocí a un chico, Navar que era un voluntario de La Cruz Roja, que era un sirio que vivía en el campo de Cherso, y me pareció muy bien el hecho de que misma gente del campo estuviera involucrada

Luego cosas que no comprendo del campo, no nos dejaban entrar nada de comida ni ropa que no fuese estrictamente para nosotros, es decir, nada para ellos. Por ejemplo el día 13 de Septiembre era la fiesta "del Eit" que es la fiesta del cordero, entonces ellos tienen la costumbre de comer carne de cordero que es khalal, total que un voluntario, que era carnicero, llegó al campo con un camión lleno de khalal para repartirlo en el campo. Pero los militares le dijeron que no podía entrar ni proporcionarles el khalal, que yo me pregunté ¿somos personas? ¿qué necesidad hay?, en fin, que el camión dió la vuelta de manera que los refugiados podían salir por la puerta no oficial del campo a coger el cordero, que compartieron con nosotros sin pensárselo, a pesar de que ellos nunca tienen carne. Y por ejemplo antes los voluntarios podían dormir en el campo pero luego lo prohibieron y nos hacían salir. Y la personas del campo en general hablaban de los militares como gente que los trataba con desprecio o con superioridad, aunque yo simplemente los viví como quien me recibía en el campo, me apuntaba el DNI conforme había entrado y a quienes les compraba café.”

- **Testimoni d'un refugiat siri entrevistat que va viure a Cherso:**

“Estaba en Cherso. Las condiciones eran pésimas, ya que justo al llegar allí nos dieron una tienda de campaña que estaba sobre la tierra mojada y todo estaba muy mal. Los médicos y algunas organizaciones no trabajaban de buena fe, porque tenías que estar realmente mucho tiempo detrás de ellos para poder conseguir algo. No teníamos duchas con agua caliente, nos dijeron que bebiésemos agua de unas fuentes que había allí puestas suyas y luego al cabo de unos tres meses nos dijeron que no bebiésemos de esa misma agua porque no era potable. Y mucha gente estaba enferma por culpa de eso, pero como

ellos habían dicho que esa agua era buena en un principio, la gente dudaba de porque estaban enfermando.

Opino que organizaciones como ACNUR roban mucho, que hay mucha corrupción dentro y que no ayudan, en general buscan más una fama que ayudar a la gente. Si que hay voluntarios que realmente tienen voluntad pero por ejemplo ACNUR que nos dio una tienda de campaña y la puso directamente sobre el suelo. No podíamos dormir, nos mojábamos enteros. [...]

[...] Cherso si es un lugar para refugiados. En Turquía yo era como un inmigrante más, aunque me linchaban a trabajo, realmente me trataban como un inmigrante. Pero

como refugiado yo he sentido más como se violaban mis derechos porque por ejemplo un día en el campo me mordió una serpiente, cuando fui a La Cruz Roja me dijeron: “Bueno, bueno, esto no es nada comparado con lo que habéis

pasado, que venís de una guerra.” Y me dieron un ibuprofeno y me desinfectaron y ya

está. Casi no había atención médica, si son médicos ¿Por qué pido ayuda y no me ayudan? Además vivíamos con ratas y serpientes, fatal.

La comida que nos daban... Esa comida no era comida, no se les da ni a los perros, era asquerosa.

El hecho de como he dicho antes nos diesen agua no potable durante tres meses y luego nos dijeren que no lo era.”

Cartell a un camp de refugiats siris, signat per les dones embarassades d'aquest, que diu: “Creu Roja, no esteu fent res per nosaltres. Ja no confiem en vosaltres, marxeu siusplau”.

Foto extreta de through refugee eyes

Segons informava Open Cultural Center el dia 6 de Desembre, després de més de 9 mesos vivint en tendes i dormint al terra, els refugiats que vivien al camp series desallotjats i reubicats en un altre camp amb millors condicions, dormint en mòduls (els siris àrabs), i reubicats en pisos i hotels del nord i del centre de Grècia (els siris kurds), degut a les baixes temperatures de l'hivern. El camp estava previst per ser tancat a finals d'aquella setmana. Tot i això a aquests refugiats encara els queda moltíssim per arribar a aconseguir l'asil.

7.2.2 Camps Oficials – Centres de Detenció: Moria

Aquests camps que inicialment eren camps d'identificació a ran de l'acord entre la Unió Europea i Turquia van passar a ser centres de detenció tancats, amb l'objectiu de controlar de forma molt estricta els refugiats que entraven a Grècia. Volien assegurar-se que estaven registrats, confinats i localitzats per tal que no poguessin intentar passar de forma il·legal i que poguessin ser estudiats per considerar si eren aptes per obtenir l'asil o si pel contrari havien de ser retornats a Turquia.

Nena síria intenta tallar el filferro de la tanca del centre de detenció en el que està tancada a la illa grega de Quíos. Imatge cedida per l'activista Benjamín Julian a eldiario.es

Aquests camps tenen unes nefastes condicions de vida que inclouen la població reclosa sense possibilitat de sortir del camp. Hi ha més gent de la que hi cap i per tant l'accés als serveis que cobreixen les necessitats bàsiques és més que insuficient. Les condicions higièniques i de salubritat són molt dolentes. A més a més la majoria de ONG i organitzacions o bé s'hi han negat a entrar per desacord amb els principis que regeixen aquests camps, com és el cas de Médicos sin Fronteras al camp de Moria: “Tras el acuerdo entre la Unión Europea y Turquía, suspendimos nuestras actividades en el centro de detención de Moria en marzo de 2016. Con esta medida, nos negamos a formar parte de una operación de expulsión masiva y de un sistema que no tiene en cuenta las necesidades de migrantes, refugiados y solicitantes de asilo. Así, hemos criticado en reiteradas ocasiones las condiciones de vida dentro de los centros de detención; la población recluida en ellos vive en

condiciones de hacinamiento y sin acceso suficiente a los servicios básicos.”, o bé les autoritats no els hi han permès l'entrada.

Això fa que els serveis que ofereixen les ONG al camp, que són principalment els que fan la vida al camp menys dolenta: l'escola, la cuina pròpia, una clínica decent, espais de lleure..., en aquests camps no existeixen.

En concret al camp de Moria, s'han produït nombroses revoltes que han provocat ferits i greus incidents. El dia 26 d'Abril de 2016 es va produir un motí a Moria, les poques ONG que hi quedaven van ser evacuades i les deportacions a Turquia es van tornar a posar en marxa. El motí es va iniciar al sector del camp on es troben els menors sense acompanyants. Aquests van obrir un forat a la tanca de seguretat dins el propi camp que separa el mòdul de menors no acompanyats de la resta de terreny i la policia va carregar contra ells. Van colpejar a alguns menors i així van començar les revoltes a Moria. La policia va llençar gasos lacrimògens amb l'objectiu segons van declarar de restablir l'ordre. En diversos punts del camp es van originar focs que van provocar petits incendis amb alguns ferits.

Foto “twittejada” per Natasha Tsangarides durant les revoltes al camp de Moria.

Foto twittejada per LifeguardHell as team sobre els incendis durant les revoltes al camp de Moria.

7.3. Camps Oficiosos

Eren els camps que havien sorgit de forma inicialment espontània, i poc a poc amb l'ajuda de les ONG i les petites associacions, voluntariat independent, es van anar organitzant. Aquests camps tot i tenir unes condicions d'habitatge molt precàries, tenien diversos serveis oferts per les ONG, com per exemple l'escola, l'espai de lleure, la cuina pròpia..., que eren els que donaven la petita qualitat de vida als refugiats que hi vivien. A més a més no estaven rodejats per una tanca ni controlats pels militars, el que creava una sensació de major llibertat i comoditat per als refugiats. Alguns dels més poblats eren Idomeni, que va arribar a tenir fins a 14.900 habitants, i Eko-Station, però poc a poc totes les persones que es trobaven en tots aquests camps no-oficials van anar sent redistribuïdes a camps oficials suposadament "millor organitzats".

7.3.1 Idomeni

Aquest camp, que es trobava a la frontera entre Grècia i Macedònia i que va ser un dels més poblats arribant a albergar fins a 14.900 persones, el seu desallotjament es va iniciar la setmana del 24 de Maig 2016. Es va crear degut a que com era un pas fronterer moltes persones es quedaven allà degut a que les autoritats no els deixaven creuar. Poc a poc es va anar acumulant gent en aquest campament fins que la situació es va descontrolar amb el tancament de fronteres, quan Grècia es va convertir en una trampa en la qual es quedaven atrapats. Va ser en aquell moment quan el camp va arribar a la seva màxima població. A finals

de Maig, els refugiats van ser reubicats en camps oficials, on

Vista aèria del camp de refugiats d'Idomeni. Foto extreta del documental: "Vice. Sin refugio".

segons les autoritats tindrien més facilitats per obtenir l'asil i arribar als països d'acollida, però pel contrari aquestes facilitats no només no s'han donat, sino que les condicions de vida d'aquestes persones han empitjorat de forma notable tot i a que a Idomeni tampoc eren bones, però amb l'agreujant que als camps oficials moltes ONG i associacions no es troben, ja que l'entrada està molt més regulada.

Imatge obtinguda de "eldiario.es". Un refugiat siri kurd espera per a ser traslladat durant l'operació policial de desallotjament a Idomeni. Foto: EFE

7.3.2 Eko-Station

Aquest camp estava ubicat al costat d'una estació de servei: Eko-Station, d'aquí el seu nom, al costat d'una autopista, a prop de Polykastro. Tenia una població d'uns dos mil refugiats quan van ser desallotjats i traslladats a camps oficials. A Eko-Station es trobaven moltíssims voluntaris de l'Estat Espanyol i sobretot de Catalunya que van crear un camp que era força diferent a gairebé tots els altres. Tot i les mancances pròpies i gairebé inevitables d'un camp de refugiats, tenia elements que feien la vida el més normal possible com el fet de que hi hagués una escola al camp, projectes per entretenir els nens

(animadors, jocs..), que la cuina fos autogestionada i per tant el menjar millor que en d'altres llocs.

La voluntària d'Eko-Station Clara Sánchez explicava a “El Viejo Topo”: Lo que más nos preocupa es que no sabemos dónde está el límite. Escuchamos lo que hacen los gobiernos y pensamos que no pueden hacer nada más gordo. Y lo hacen. El otro día sobrevolaban el campo operativos de la OTAN con Kazaas. Para un niño que acaba de salir de una guerra, esto es una tortura. Todos lloraban. ¿De verdad esta es la mejor forma que tenemos de recibir a estas personas? La Unión Europea tiene la capacidad económica y humana para recibir a estos refugiados, ¿seguro que no hay una alternativa?” I això reflecteix clarament la poca empatia i la poca moralitat que es té, i que per tant tot i la bona fe de les associacions, l'acció dels governs és una part molt important de tot el procés.

Tot i això les autoritats van considerar el seu tancament adient. A diferència del procés que es va seguir amb Idomeni, a Eko-Station no es va rebre cap avís per informar del desallotjament. 300 agents, entre ells alguns antidisturbis, van aparèixer la matinada del dilluns 13 de juny i van fer als refugiats recollir totes les seves pertinences a corre cuita i pujar als autobusos per marxar als camps oficials. Davant algunes negatives i protestes, es van produir incidents com l'incendi de diverses tendes i detencions policials de voluntaris.

Després del tancament d'ambdós camps es van produir nombroses queixes per part del voluntariat, sobretot per part del d'Eko-Station (ja que les condicions a Idomeni tampoc eren gaire bones), degut a que els camps oficials als quals els havien portat eren llocs infrahumans que oferia una situació vital pèssima, sense escola, la majoria, i gairebé sense atenció mèdica.

Testimoni de Marta Llopart, voluntària als camps d'Idomeni i Eko-Station

[...] Una noia em va passar una foto que havia trobat al Facebook que posava: “Brigada Vallesana a Idomeni, penya que hi vol anar que ens estem ajuntant per lluitar contra la frustració que ens genera aquesta situació”. Llavors hem vaig posar en contacte amb aquesta gent, que jo simplement tenia un correu electrònic, i jo em pensava que eren una organització o algun tipus d’entitat, i em van contestar dient-me: “Nosaltres som un grup de penya que de forma autogestionada ens hem trobat perquè volem fer algo de forma activa, per lluitar una mica en contra de totes les imatges que estem rebent per part dels mitjans de comunicació normals: via ràdio, televisió, etc., com pels nostres canals: totes aquestes fotos que ens arriben de nens morts, etc., i hi volem anar a veure que està passant, (ja que era un moment que estava tot molt calent perquè just acabaven de tancar la frontera d’Idomeni i clar, s’hi estava ajuntant molta gent, que hi van arribar a ser 15.000)”. Total ens vam escriure uns quants e-mails fins que vam aconseguir quedar un dia varies persones a Sabadell. Llavors clar, jo anava amb la meva idea mental de que allò era doncs una organització, i no, érem quatre hippies que ens havíem ajuntat i no sabíem com fer-ho perquè a més, clar nosaltres sabíem que hi havia un camp a Idomeni més o menys al costat de la frontera de Grècia amb Macedònia, però no tenies molta informació pràctica. Llavors vam fer varies comissions que s’encarregaven de buscar diferents informacions i després ja vam tornar a quedar una altra vegada per veure com ho fèiem. Jo ja estava com molt desesperada de que estava aquí amb ansietat per voler marxar i una companya (que jo no coneixia, ja que no coneixia a cap de les persones que ens havíem ajuntat) i jo ens vam animar i ens vam comprar el vol per al cap de dos dies i vam marxar. Llavors vam volar fins a Macedònia, vam creuar Macedònia sencera i llavors ja vam passar la frontera caminant i vam anar a Idomeni. Jo he format part d’un grup de voluntariat independent, que no ha sigut depenent ni de subvencions, ni de cap organització. El fet de ser voluntariat independent és un tema que defensem molt perquè arrel d’anar allà hem vist que les ONG no feien un treball massa acurat ni de qualitat, per nosaltres no massa coordinat, com que només es quedaven en el límit. Per això nosaltres sempre ens hem volgut identificar com voluntariat independents de grans organitzacions, governs i altres.

[...] Des del 20 de Març fins al 5 de Maig vaig estar entre Idomeni i Eko-Station. La regió on es trobaven era la frontera on hi havia una porteta i unes vies del tren, que són les vies on els refugiats es van posar amb les tendes i les van paraitzar en senyal de protesta perquè no els deixaven passar (famosa imatge de les vies del tren plenes de refugiats). Llavors en aquella porta al principi els deixaven passar, però després es va tancar la porta pels afgans, després pels iraquians, i finalment pels siris i ja no hi va poder passar ningú, en el moment en que a Europa ja no li va interessar i va dir ja som suficients, fins aquí. Llavors al límit s'havia creat el camp que era enorme, i al costat estava el poble d'Idomeni [...]. Llavors vint minuts en cotxe en direcció Thessaloniki hi havia un altre camp que era el de Eko-Station que ha sigut una mica conegut mediàticament per les col·laboracions amb persones catalanes, per Txarango, per TV3, Ecoproject..., allà hi van arribar a ser unes 3.000 persones més o menys.

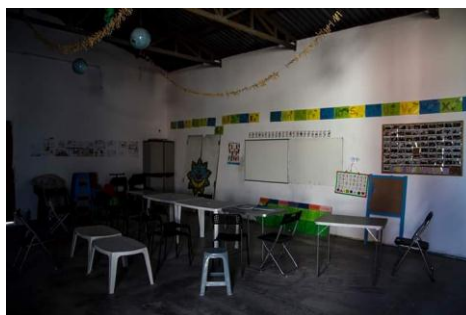
[...] En un primer moment la meva companya i jo vam estar les dues primeres setmanes buscant un projecte a nivell comunitari per a les persones que visquessin als camps que no fos: jo et dono això perquè tu ho necessites i jo sóc una persona que t'ho puc donar. Doncs no, n'hem a crear algo que ens faci créixer junts. Llavors la funció de la "Masmi" la meva companya, i jo va ser això, crear un projecte que fos comú amb les nostres idees i amb les idees que tenia la Brigada, perquè era com, nosaltres anàvem però en aquest projecte s'aniria afegint gent i per tant havia de ser un projecte que ens semblés coherent amb les nostres idees, tot i què no ens coneixíem i potser no havíem fet un treball previ, si que va quedar com molt clar el que volíem: una cosa autogestionada, que no fos de cap organització. Llavors vam arribar i vam conèixer gent que havia estat a Lesbos, quan a Lesbos ja s'havia tancat el camp de refugiats que hi havia allà i va ser un camp de detenció, van venir al camp d'Eko i vam començar a crear una petita estructura molt mini, i necessitàvem molta

Children Space del camp d'Eko-Station. Foto extreta de Through refugee eyes.

ajuda. Llavors la meua companya i jo vam quedar com les encarregades de les activitats de tarda del Children Space (que va ser el primer projecte sòlid que va sortir) i cada tarda fèiem activitats diferents que anaven des de fer polseres a que vinguessin pallasos, a fer activitats com xanques o a jugar a el que fos, és a dir a programar activitats de lleure educatives. Això era molt als inicis, després es va transformar que hi havia aquestes activitats tant pel matí com per la tarda, i jo anava fent tasques de monitoratge per allà. Després vam organitzar la madrasa, que significa escola en àrab i al mateix temps també va sorgir la cuina autogestionada, que després va formar part d'ekoproject i ja ens vam ajuntar tots, i després va sortir el Women's space, que era un espai només per dones perquè tinguessin un espai segur on poguessin parlar de les seves coses, on donar-les tampaxs, compreses per exemple, on es poguessin maquillar, pentinar, on poguessin fer el que els vingués de gust principalment. I la meua tasca en aquell moment era de monitoratge.

A nivell personal em van xocar les condicions del camp, com estaven: les tendes, el terra mullat ple de bassals.. També que hi havia moltíssims infants, que no tenien res a fer en tot el maleit dia més que fer una cua al menjar, una cua al metge, una cua a la roba, es passaven el dia fent cues, que era com molt denigrant. O sigui no era no hi haguessin activitats, sinó que tota la seva subsistència es basava en el que els poguessin donar els altres, majoritàriament persones europees que anaven allà a ajudar-los, amb tota la seva bona fe eh, però amb tots els rols de poder que això implica, perquè al final doncs veus una relació de poder de la persona "blanquita" que ve aquí a donar-te coses i tu "pobrecito árabe que vienes de la guerra, que no tienes nada y yo te lo voy a dar todo" . Llavors val, assumim que hi ha aquests rols de poder, assumim-los i intentem-los canviar al màxim perquè nosaltres també hem d'intentar transformar-lo tot al màxim tant a nivell de gènere com a nivell d'aquestes relacions de poder, que sempre s'ha intentat que les persones del camp gestionessin

Escola del camp d'Eko. Fotografia de through refugee eyes.

tot el que podien per exemple, la cuina d'Eko, eren ells els qui cuinaven, persones d'allà del camp que s'havien constituït com a grup i eren ells els qui cuinaven per a tothom, si que hi havia persones europees coordinant tant a nivell de diners com de com ho fem, però tot lo altre ho feien ells. També em va xocar la poca coordinació que hi havia entre els diferents projectes socials, en plan Médicos sin Fronteras no es coordinava amb Save the Children, i cap d'ells no es coordinava amb les petites organitzacions de voluntaris independent, i cadascú anava per lliure i potser a una punta del camp s'estava repartint roba i a l'altre també i era com "hola, estem fent el mateix". I això també era un problema perquè per exemple a Eko va sortir una escola del no res quan nosaltres també n'havíem muntat una, i ho podríem haver parlat i haver fet una cosa més gran i millor. [...]

8. ORGANITZACIONS INVOLUCRADES EN LA CRISI HUMANITARIA DELS REFUGIATS SIRIS

Són les organitzacions algunes depenents de la Unió Europea que intervenen en els afers de la crisi humanitària dels refugiats. Jo en parlaré de dos: ACNUR i FRONTEX.

8.1 ACNUR

“El “Alto Comisionado de las Naciones Unidas para los Refugiados” (ACNUR, en anglès UNHCR, United Nations High Commissioner for Refugees), és l’organisme de les Nacions Unides encarregat de protegir els refugiats i els desplaçats per persecucions o conflictes, i promoure solucions duradores a la seva situació, mitjançant el re-assentament voluntari al seu país d’origen o a un d’acollida.” Segons la seva pàgina oficial. Té la seva seu a Ginebra, Suïssa.

L’actuació d’ACNUR envers als refugiats està sent molt polèmica degut a la dubtosa no només moralitat de les seves accions, si no també legalitat, ja que han vulnerat alguns dels drets dels refugiats.

Algunes de les queixes que més es repeteixen als camps, segons els testimonis de voluntaris, per part dels refugiats és que les autoritats i ACNUR els enganyen. Repeteixen

constantment, que no són informats, el que constata una violació del

Nens refugiats siris davant una paret que mostra el sentiment generalitzat cap a ACNUR (en anglès UNHCR): UN (ACNUR), estem cansats de les vostres promeses buides. Foto extreta de through refugee eyes.

dret a la informació, i a més a la informació en un idioma de garantida comprensió. Quan es van tancar les fronteres ningú no els informava de que

estava passant, s'escoltaven rumors, però les autoritats asseguraven que si series enviats a països d'acollida tot i que la majoria encara segueixen als camps. Tal i com explica la entrevistada Marta Llopart quan parlàvem de les violacions dels drets dels refugiats: “El dret a la informació per exemple, crec que s’ha vulnerat des del primer moment, perquè ells no tenien molt clar res del que implicava el tractat UE-Turquia, no entenien perquè es tancava la frontera. [...], Després, ACNUR també va estar involucrat en el trasllat de persones des de camps lliures (Idomeni i Eko) cap a camps militars, perquè els hi deien que eren camps militars i que els portaven per poder demanar l’asil i que allà hi estarien millor i que llavors ja podrien marxar a Europa, quan era mentida i molts encara hi són allà.

[..] Crec que la seva actuació està sent molt descuidada, molt poc organitzada i amb moltíssimes mancances, sobretot per totes les violacions dels drets que estan duent a terme i permetent.”

Per altra banda molts refugiats que es troben als camps critiquen el fet que ACNUR no està fent res per ells, que no els proporcionen ni les coses més bàsiques com són el menjar, l’aigua calenta, un habitatge digne. N’és un exemple el cas que ens explicava el refugià siri entrevistat, en què l’aigua que bevien era no potable. ACNUR no hauria de permetre i fer la vista grossa davant aquestes vulneracions ja no només dels drets com a refugiats sino dels drets humans.

Per una altra banda tot i que inicialment ACNUR apareixia al document del pre-pacte UE-Turquia com a organització col·laboradora amb els processos de devolució de refugiats, finalment no hi van ser, ja que segons va declarar Giovanni Lepri, portaveu de la representant d’ACNUR a Grècia, a eldiario.es: “ACNUR hizo cancelar cualquier referencia al apoyo en el retorno a Turquía.”, i va insistir en què: “No vamos a participar en nada que

Tenda d’ACNUR (UNHCR) a un camp de refugiats, amb una pintada a sobre demanant llibertat. Fotografia: Through refugee eyes.

tanga que ver con el proceso de expulsiones”. Tot i això ACNUR va ser molt polèmic i criticat ja que molts voluntaris van alertar a través de les xarxes socials, de la suposada implicació de la agència de l'ONU en el sistema d'expulsions massives basant-se en el fet que ACNUR havia donat suport a trasllats dels refugiats que havien arribat a les illes gregues prèviament a l'aprovació de l'acord, cap a Kavala, al nord-oest del país. Lepri va explicar a eldiario.es que la seva col·laboració en aquests trasllats era certa, no veien com una cosa preocupant portar-los a camps “en bones condicions”, com el de Kavala. Per tant van ser tallants a negar la participació d'ACNUR en els processos d'expulsió, tot i que si participaran en els processos d'asil, fet que també ha provocat moltes queixes ja que el sistema per demanar asil és extremadament lent i inefectiu amb mesos i mesos d'espera per aconseguir una entrevista per poder sol·licitar-lo.

També ACNUR va aclarir, que tot i que havien tingut presència en els camps considerats centres d'identificació, com el de Moria en els seus inicis, que era un camp obert de registre, després de l'anunci de la transformació d'aquests camps en centres de detenció tancats, l'agència de l'ONU, va anar retirant la seva presència de forma progressiva.

Testimoni de l'entrevistada Isabel Villena, voluntària a Atenes: “Penso que les grans associacions, i les que pertanyen a Europa, s'emporten la gran majoria dels diners i l'efectivitat no és tanta com hauria de ser i això ho veiem gairebé tots els que estem allà. Jo no sóc tant radical, perquè com jo dic "Somos pocos y mal avenidos", tenim els voluntaris independents que critiquen a les grans ONG i encara més a ACNUR, i ACNUR i molta gent de les grans ONG que critiquen els independents, perquè diuen: "mira aquests "pavos" que vénen a estar un mes i ja donen lliçons a tothom de com s'ha de fer el tema". Jo penso que tothom té una funció, els voluntaris independents i els petits grups han d'entrar en els forats on les organitzacions que són més grans i menys flexibles no poden detectar, per exemple, crisis en Calé, doncs hi ha un munt de voluntaris independents tenint idees de com fer-ho. Però també jo respecto molt a algunes grans organitzacions com Médicos sin Fronteras i Médicos del Mundo, que són les que per a mi millor s'estan comportant. Els

voluntaris independents no podem estar a Aleppo en un hospital, i gent de Médicos sin Fronteres estan, i han matat a la tira allà. Altra cosa són totes aquestes organitzacions de l'ONU, que moltes són per justificar el sistema, els governs i Europa donen diners per justificar que si que fan alguna cosa i dir: "Mirar como nos lo curramos y que buenos somos eh, es la gente que no responde y no colabora, la gente pobre es pobre porque son vagos, nosotros les ponemos Servicios Sociales y todo, hombre". Després aquestes organitzacions també existeixen pel tema de la burocràcia i perquè els professionals que estan allà viuen d'això. Per tant el seu interès primordial, el de base, no el que ells pensen dins seu, és que continuï el problema per poder continuar vivint d'això. Per tant els voluntaris independents som més àgils i som un pont entre els afectats i les organitzacions, ja que les coses que les grans organitzacions fan malament nosaltres les critiquem. I els independents també tenim els nostres problemes, ja que moltes vegades no tenim coneixement real dels problemes i a vegades som massa emocionals. La relació entre els diners que es posen a ACNUR i el seu resultat és pèssima, encara que és cert que arriben a molta gent, l'efecte és més petit. Per això jo no treballaria amb ACNUR i prefereixo posar els meus diners en altres organitzacions. Tot i que és cert que abans de que existissin totes aquestes organitzacions de l'ONU vivíem molt pitjor."

Testimoni d'Eva López, voluntària a Cherso entrevistada: "Sobre ACNUR pienso que podría actuar cien mil veces mejor de lo que actúan. El hecho de que llegues al campo con toda la esperanza, no se cuanto tiempo tarden en hacerte la primera entrevista que ni siquiera es la definitiva, es un puro trámite, que te llevará a otra entrevista, y es desesperante. Y por otra parte hay familias que están en situación vulnerable, y a esas personas hay que darles refugio si o si, igual que a las otras, pero bueno eso es otro tema. Entonces por ejemplo un chico paralítico, que es lo que yo conocí, y esta persona por estar en situación vulnerable tenia prioridad, pues a la hora de hacerle la entrevista para darle asilo, después de diez meses, le dijeron vale, te damos asilo a ti a tu madre y a tu hermana, pero, ¿Quién cuida a este chico? Su hermano, su no que tiene una mujer y tres hijos. Es decir hacen los núcleos familiares como les

da la gana, y eso no puede ser. Si un nucleo familiar es de veinte personas, es de veinte personas lo que no puedes hacer es éste aquí, éste allí, el otro por ahí y el otro se queda en el campo. Igual que un hijo mayor de dieciocho años ya no tiene derecho a ser reunificado con sus padres”

8.2 FRONTEX

Segons la pàgina oficial de FRONTEX, l'Agència Europea pel control de les fronteres i les costes, la seva missió és “promoure, coordinar i desenvolupar la gestió de fronteres europea, de conformitat amb la Carta dels drets fonamentals de la UE i el concepte de gestió integrada de fronteres.” Va ser creada al 2004.

En els últims anys l'actuació de FRONTEX s'ha intensificat, s'han augmentat el número de treballadors, la seva militarització i el seu desmesurat pressupost. També el seu poder respecte als estats ja que en cas urgent FRONTEX pot intervenir en les fronteres de forma directa encara que el país afectat li negui la intervenció. Les reaccions davant aquest increment del poder de FRONTEX, van ser diverses: França i Alemanya van mostrar el seu recolzament explícit, Espanya en canvi, no va ser partidària de reforçar l'organisme ni de cedir poders a Brussel·les en el control de fronteres. Hongria per la seva part va declarar que no acceptaria que li fos arravatada la sobirania sobre les seves fronteres per la Unió Europea, per això durant els primers mesos del 2015, Viktor Orbán, líder hongarès va proposar tornar a introduir la pena de mort i crear “camps de treball” per als refugiats i immigrants.

El pressupost de FRONTEX, la principal agència de control de fronteres, va augmentar en un 3688% entre 2005 y 2016 (de 6,3 milions d'euros a 238,7 milions), el que és considerat generalment com una barbaritat que moltes vegades es destina a la militarització innecessària dels passos fronterers i a la compra d'armes i d'altres complexes i elaborats sistemes de vigilància: tanques molt elaborades, altes i amenaçadores, càmeres de videovigilància... Entre les empreses que vigilen les fronteres, algunes d'elles subcontractades per FRONTEX, es troben algunes venedores d'armes als països en conflicte, per

tant són en part causants d'un conflicte i d'unes víctimes humanes de les que posteriorment no només se'n desentenen sino que els posen infinites traves.

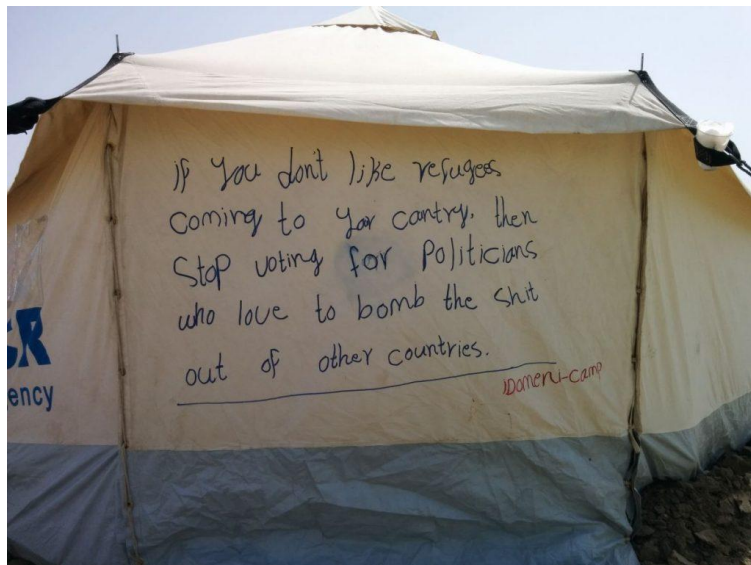
9. CONCLUSIONS

Després d'uns vuit mesos realitzant aquest treball, he pogut extreure'n algunes conclusions, que m'han fet veure molt més clarament la problemàtica que em vaig plantejar inicialment.

La primera conclusió a la que vaig arribar, poc després de començar a buscar informació sobre el tema, va ser la confirmació absoluta del fet que els drets dels refugiats eren constantment vulnerats. Ho veiem òbviament quan es troben a Síria, ja que la seva vida està en perill a cada instant, però també un cop surten del seu país d'origen, i han de buscar la manera de sobreviure en un món que no està preparat per acollir-los, però que tampoc vol fer-ho. Un cop vaig parlar amb els diversos testimonis que havien viscut als camps de refugiats, tant les voluntàries com el refugiat siri, aquesta afirmació encara va prendre més força, escoltant i analitzant els casos particulars que elles havien presenciats, i en el cas del refugiat, viscut a la seva pròpia pell.

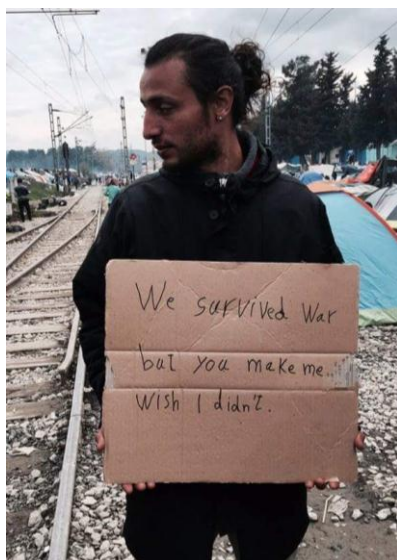
D'aquestes resolucions en vaig treure una altra, si els camps de refugiats eren llocs on constantment els drets estaven sent violats, com podia ser un lloc mínimament digne per a viure? I com podia haver refugiats siris vivint allà des de feia més d'un any, en condicions extremadament precàries, amb menjar molt escàs i dolent i amb condicions higièniques i sanitàries molt dubtoses? Realment és inevitable una espera tan llarga fins a poder aconseguir l'asil? Jo personalment, després de realitzar aquest treball, no considero que això sigui forçós, ja que es podrien crear vies segures per tal que els refugiats poguessin arribar a Europa, com corredors humanitaris, i per tant no hi haurien milers i milers de refugiats estancats en un mateix país, col·lapsats sense poder obtenir l'asil. Considero que els països europeus haurien de donar la possibilitat de viatjar per vies segures, per evitar el que ja es coneix com el Mar Mediterrani com a cementiri, degut a la gran quantitat de morts per ofegament i naufragis que s'hi ha produït. I és que un camp de refugiats mai serà un lloc digne, ja que allà les persones no són tractades com a persones.

A la meua principal hipòtesi, que deia així, “primer, si l’actuació d’Europa està sent la correcta davant de la crisi humanitària síria, i en cas d’obtenir una resposta negativa, si això és perquè no s’està involucrant suficientment o perquè es veu sobrepassada per la situació.” La meua resposta és clarament

Pancarta del camp d’Idomeni, imatge extreta de lacolumna.cat. El text diu: “Si no us agraden els refugiats anant cap al vostre país, llavors deixeu de votar polítics als qui els encanta bombardejar a altres països.”

no. Europa no està actuant correctament davant aquesta situació, ja que primerament els governs de molts dels països europeus estan contribuint a la

Refugiad síria amb un cartell que diu: “Nosaltres vam sobreviure a la guerra, però vosaltres ens heu fet desitjar haver mort.” Foto que circula per Twitter.

pervivència dels conflictes armats d’Orient i del Nord d’Àfrica, amb la venda d’armaments i bombardejos, però quan les persones residents d’aquests estats, fugen per poder salvar la seva vida i arriben a Europa, aquests mateixos governs se’n desentenen per complet, i no només no els ajuden sino que els intenten fer fora de totes les maneres i mitjançant pactes de dubtosa legalitat. A més de les infinites vulneracions que no només han permès sinó que les pròpies autoritats han comès. Tot i que després d’aquest treball ho he vist molt més clar, és cert que m’esperava aquest resultat.

I davant la qüestió actuen de manera incorrecta degut a la passivitat o a la incapacitat, crec que és clarament degut a la passivitat, i a la comoditat que suposa viure d'una determinada forma, sense preocupar-nos massa pel que passi al nostre voltant sempre i quan nosaltres tinguem les nostres suposades "necessitats" cobertes. L'arribada d'aquestes persones no amenaça la nostra vida, no ens posa en risc ni a nosaltres ni a la nostra família, en canvi ells es troben en un risc constant i tot i saber-ho ens neguem a ajudar-los. Tal i com explicava la Isabel Villena: quan els hi dius: "Però i els perills, la gent que mor i tot?" i ells et deien: "Mira yo me la juego, me juego la vida una vez, y si me sale bien, he salvado mi vida, la mía y la de mi familia. En cambio si me quedo allí me estoy jugando la vida cada día, cada día, y sin ninguna posibilidad de mejorar. De manera que prefiero que mis hijos se ahoguen intentando cruzar que tenerlos allí pendiente de si cualquier día una bomba les estallará encima", perquè a més a més les bombes anaven a per les escoles, el Muhib m'ho deia, deia: "Ahora que estoy aquí, no puedo imaginarme com vivia allí. He vivido durante tres años bajo las bombas y no tengo ni idea de como me lo montaba. Estoy cagado de miedo por la familia que se me ha quedado allí." Ells venen a demanar-nos ajuda, i Europa tot i saber-ho, els hi dona l'esquena.

Per què? Perquè això potser suposaria que hauríem de perdre alguna de les moltes comoditats que tenim en la societat en la que vivim. Potser s'hauria de pensar una mica menys en els petits problemes del primer món, i una mica més en els de les zones menys afortunades, ja no només per solidaritat i empatia, sino per justícia, i és que la gran majoria de vegades, som nosaltres, persones del primer món, i els nostres governs els que ja no només contribuïm a aquestes situacions, sinó que en moltes ocasions en som la causa directa.

10. AGRAÏMENTS

M'agradaria fer especial menció a tres persones que han col·laborat desinteressadament i han mostrat la seva voluntat d'ajudar-me en tot el que he necessitat. Elles són les tres voluntàries entrevistades: Marta Llopart, Isabel Villena i Eva López. Gràcies a les tres per tot el que he après gràcies als vostres testimonis i per lluitar de forma activa contra les injustícies.

També volia agrair al refugiat siri entrevistat la seva valentia i coratge de tot i haver viscut les penalitats que ha hagut de passar per arribar fins aquí, ser capaç d'explicar la seva història, gràcies. I a la Kautar, que em va fer de traductora amb el refugiat i també ha sigut voluntària als camps de refugiats.

Per últim a la meva tutora per la seva col·laboració i predisposició.

11. BIBLIOGRAFIA

BIBLIOGRAFIA:

- NAIR, Sami, REFUGIADOS, Critica , 2016

WEBGRAFIA:

Articles de premsa:

- EFE “La policía griega inicia el desalojo del campo de refugiados de Eko sin previo aviso”, Desalambre - El Diario (digital) 13/06/2016
http://www.eldiario.es/desalambre/policia-desalojo-refugiados-Eko-previo_0_526347476.html
- DELGADO VAN DEMEN, Michelle – Centre Delàs d’estudis per la pau “Sembrar armas, cosechar fronteras: un negocio europeo”, El Diario – Catalunyaplural.cat (digital) 13/07/2016
http://www.eldiario.es/catalunya/adios_a_las_armas/Frontex-refugiados-defensa_fronteras-seguridad_6_535156480.html
- PÉREZ, Claudi i ABELLÁN, Lucía, “Los líderes europeos y Turquía acuerdan la expulsión de refugiados” El País (digital) 19/3/2016
http://internacional.elpais.com/internacional/2016/03/18/actualidad/1458291556_389148.html
- ALBA, ANA: “Siria: la guerra que comenzó con un grafiti” El Periódico – Internacional (digital) 11/3/2016
<http://www.elperiodico.com/es/noticias/internacional/siria-las-cinco-etapas-los-cinco-anos-guerra-4964152>
- PICAZO, Belén i SÁNCHEZ, Gabriela: “Ocho rutas de refugiados que pueden abrirse después del pacto UE-Turquía” Desalambre – El diario (digital) 26/3/2016
http://www.eldiario.es/desalambre/refugiados-rutas-siria-abrirse-despues-UE-Turquia_0_498000196.html

Altres webs

- “ACNUR, La agencia de la ONU para los refugiados”, “UNHCR, ACNUR”
<http://acnur.es/> 27/6/16, 23/10/16, 15/11/16
- De Ondarza Hontanilla, Elena. “Día 2, Eko Station”, Miradas en la frontera <http://miradasenlafrontera.com/dia-2-eko-station> 27/11/16
- “Guerras de Frontera: Los fabricantes y vendedores de armas europeos que se benefician con la tragedia de los refugiados”, Grupo Tortuga,
<http://www.grupotortuga.com/Los-fabricantes-y-vendedores-de>
9/12/16
- “Refugiat/ada”, Gran Enciclopèdia Catalana
<http://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0137957.xml> 24/9/16
- “Mission and Tasks”, Frontex Unió Europea
<http://frontex.europa.eu/about-frontex/mission-and-tasks/> 8/12/16
- “CANAL DE APOYO Y DIFUSIÓN SOBRE LA VERGONZOSA ACTUACIÓN DE EUROPA ANTE LA CRISIS DE REFUGIADAS/OS #VERGUENZA”, canal refugiadxs, <http://canalrefugiados.org/>, 20/10/16, 2/12/16

12. ANNEXOS

12.1 Entrevistes

Marta Llopart, voluntària al Camp d'Idomeni i d'Eko-Stations a Grècia

1. On col·laboraves?

Van ser un seguit de casualitats, la veritat, de com jo hi vaig anar. Jo estava treballant a Martorell, a un lloc on estava molt contenta, però estava cobrint una baixa i a la setmana em van dir que ja tornava la persona a qui substituïa i em vaig quedar feta pols. Llavors una noia em va passar una foto que havia trobat al Facebook que posava: "Brigada Vallesana a Idomeni, penya que hi vol anar que ens estem ajuntant per lluitar contra la frustració que ens genera aquesta situació". Llavors hem vaig posar en contacte amb aquesta gent que jo simplement tenia un correu electrònic, i jo em pensava que eren una organització o algun tipus d'entitat, i em van contestar dient-me: "Nosaltres som un grup de penya que de forma autogestionada ens hem trobat perquè volem fer algo de forma activa, per lluitar una mica en contra de totes les imatges que estem reben per part dels mitjans de comunicació normals: via ràdio, televisió, etc., com pels nostres canals: totes aquestes fotos que ens arriben de nens morts, etc., i hi volem anar a veure que està passant, (ja que era un moment que estava tot molt calent perquè just acabaven de tancar la frontera d'Idomeni i clar s'hi estava ajuntant molta gent, que hi van arribar a ser 15.000)". Total ens vam escriure uns quants e-mails fins que vam aconseguir quedar un dia varies persones a Sabadell. Llavors clar, jo anava amb la meva idea mental de que allò era doncs una organització, i no no, érem quatre hippies que ens havíem ajuntat i no sabíem com fer-ho perquè a més, clar nosaltres sabíem que hi havia un camp a Idomeni més o menys al costat de la frontera de Grècia amb Macedònia, però no tenies molta informació pràctica. Llavors vam fer varies comissions que s'encarregaven de buscar diferents informacions i després ja vam tornar a quedar una altra vegada per veure com ho fèiem. Jo ja estava com molt desesperada de que estava aquí amb ansietat per voler marxar i una companya (que jo no coneixia, ja que no coneixia a cap de les persones que

ens havíem ajuntat) i jo ens vam animar i ens vam comprar el vol per al cap de dos dies i vam marxar. Llavors vam volar fins a Macedònia, vam creuar Macedònia sencera i llavors ja vam passar la frontera caminant i vam anar a Idomeni. Jo he format part d'un grup de voluntariat independent, que no ha sigut dependent ni de subvencions, ni de cap organització. El fet de ser voluntariat independent és un tema que defensem molt perquè arrel d'anar allà hem vist que les ONG no feien un treball massa acurat ni de qualitat, per nosaltres no massa coordinat, com que només es quedaven en el límit. Per això nosaltres sempre ens hem volgut identificar com voluntariat independents de grans organitzacions, governs i altres.

2.Quan hi vas anar i quant temps hi vas estar?

Jo hi vaig anar per la setmana santa, aproximadament el 20 de Març de 2016 fins al 5 de Maig, que vaig marxar a Atenes. Però des del 20 de Març fins al 5 de Maig vaig estar entre Idomeni i Eko-Station. La regió on es trobaven era la frontera on hi havia una porteta i unes vies del tren, que són les vies on els refugiats es van posar amb les tendes i les van paraitzar en senyal de protesta perquè no els deixaven passar (famosa imatge de les vies del tren plenes de refugiats). Llavors en aquella porta al principi els deixaven passar, però després es va tancar la porta pels afgans, després pels iraquians, i finalment pels siris i ja no hi va poder passar ningú, en el moment en que a Europa ja no li va interessar i va dir ja som suficients, fins aquí. Llavors al límit s'havia creat el camp que era enorme, i al costat estava el poble d'Idomeni. Llavors si anaves més enrere direcció a la frontera trobaves dos camps més que un estava als voltants d'un hotel i un altre estava als costats d'una gasolinera, que tu veies la gasolinera al mig on no hi havia ni una tenda i a banda i banda si que hi havia tendes, però els propietaris de la gasolinera els havien fet fora del terreny en si. Llavors vint minuts en cotxe en direcció Thessaloniki hi havia un altre camp que era el de Eko Station que ha sigut una mica conegut mediàticament per les col·laboracions amb persones catalanes, per Txarango, per TV3, Ecoproject..., allà hi van arribar a ser unes 3.000 persones més o menys.

3.Quina era la teva funció allà?

Clar, jo hi vaig anar pensant que jo no en tenia ni idea i que jo no sabia que hi faria allà. Llavors en un primer moment la meva companya i jo vam estar les dues primeres setmanes buscant un projecte a nivell comunitari per a les persones que visquessin als camps que no fos: jo et dono això perquè tu ho necessites i jo sóc una persona que t'ho puc donar. Doncs no, n'hem a crear algo que ens faci créixer junts. Llavors la funció de la "Masmi" la meva companya, i jo va ser això, crear un projecte que fos comú amb les nostres idees i amb les idees que tenia la Brigada, perquè era com, nosaltres anàvem però en aquest projecte s'aniria afegint gent i per tant havia de ser un projecte que ens sembles coherent amb les nostres idees, tot i què no ens coneixíem i potser no havíem fet un treball previ, si que va quedar com molt clar el que volíem: una cosa autogestionada, que no fos de cap organització. Llavors vam arribar i vam conèixer gent que havia estat a Lesbos, quan a Lesbos ja s'havia tancat el camp de refugiats que hi havia allà i va ser un camp de detenció, van venir al camp d'Eko i vam començar a crear una petita estructura molt mini, i necessitàvem molta ajuda. Llavors la meva companya i jo vam quedar com les encarregades de les activitats de tarda del Children Space (que va ser el primer projecte sòlid que va sortir) i cada tarda fèiem activitats diferents que anaven des de fer polseres a que vinguessin pallasos, a fer activitats com xanques o a jugar a el que fos, és a dir a programar activitats de lleure educatives. Això era molt als inicis, després es va transformar que hi havia aquestes activitats tant pel matí com per la tarda, i jo anava fent tasques de monitoratge per allà. Després vam organitzar la madrasa, que significa escola en àrab i al mateix temps també va sorgir la cuina autogestionada, que després va formar part d'ecoproject i ja ens vam ajuntar tots, i després va sortir el Women's space, que era un espai només per dones perquè tinguessin un espai segur on poguessin parlar de les seves coses, on donar-les tampaxs, compreses per exemple, on es poguessin maquillar, pentinar, on poguessin fer el que els vingués de gust principalment. I la meva tasca en aquell moment era de monitoratge.

4. Què és el que més et va xocar quan vas arribar al camp?

A nivell personal les condicions del camp, com estaven: les tendes, el terra mullat ple de bassals.. També que hi havia moltíssims infants, que no tenien res a fer en tot el maleit dia més que fer una cua al menjar, una cua al metge, una cua a la roba, es passaven el dia fent cues, que era com molt denigrant. O sigui no era no hi haguessin activitats, sinó que tota la seva subsistència es basava en el que els poguessin donar els altres, majoritàriament persones europees que anaven allà a ajudar-los, amb tota la seva bona fe eh, però amb tots els rols de poder que això implica, perquè al final doncs veus una relació de poder de la persona “blanquita” que ve aquí a donar-te coses i tu “pobrecito árabe que vienes de la guerra, que no tienes nada y yo te lo voy a dar todo” . Llavors val, assumim que hi ha aquests rols de poder, assumim-los i intentem-los canviar al màxim perquè nosaltres també hem d'intentar transformar-lo tot al màxim tant a nivell de gènere com a nivell d'aquestes relacions de poder, que sempre s'ha intentat que les persones del camp gestionessin tot el que podien per exemple, la cuina d'Eko, eren ells els qui cuinaven, persones d'allà del camp que s'havien constituït com a grup i eren ells els qui cuinaven per a tothom, si que hi havia persones europees coordinant tant a nivell de diners com de com ho fem, però tot lo altre ho feien ells. També em va xocar la poca coordinació que hi havia entre els diferents projectes socials, en plan Médicos sin Fronteras no es coordinava amb Save the Children, i cap d'ells no es coordinava amb les petites organitzacions de voluntaris independent, i cadascú anava per lliure i potser a una punta del camp s'estava repartint roba i a l'altre també i era com “hola, estem fent el mateix”. I això també era un problema perquè per exemple a Eko va sortir una escola del no res quan nosaltres també n'havíem muntat una, i ho podríem haver parlat i haver fet una cosa més gran i millor.

I després em va sorprendre però a bé tota la relació que estableixes amb ells, que jo pensava que no tindria aquesta proximitat amb ells, però són súper

agradables, em parlo amb ells pel whatsapp i pel facebook, ha arribat gent dels camps aquí i es com gent molt propera a tu. I al principi si que intentés establir unes barreres entre ells i tu i després era com a la merda aquest mur, jo vinc aquí i t'estimo moltíssim, i cadascú tenia les seves famílies amb les que havia fet més vincle.

5. Quina va ser la teva experiència amb les persones refugiades siries? Com reaccionaven davant l'ajuda?

Ho visc ara com molt ple, i m'emociono al pensar-ho perquè tu crees vincle amb aquestes persones, i tu tornes, i tu estàs aquí i ells segueixen allà. I em sap greu però gairebé tots ho vivim així. La relació és molt propera, jo he après moltes coses d'ells, començant per la llengua, una llengua que per a mi era totalment estrangera i tant els nens com les famílies em van ajudar a aprendre i ara l'estic estudiant. I sempre era com vine't a la meua "haima", vine't a fer el te, et convidaven a tabac. Si ells feien la cua del menjar potser la feien dues vegades per portar-te un plat a tu. Tot i que de vegades havies de tornar a aquestes barreres per que no se t'anés de les mans emocionalment.

6. Com creus que es senten els refugiats durant el trajecte? I un cop arriben a Europa?

Els es pensen que arribar a Europa és la salvació, i ells t'ho diuen: "Ja estic a Europa, tot anirà a millor", però és gent amb molta ansietat, que tenen molts traumes perquè han vist morir a molta gent al seu costat. Per exemple hi havia un que em deia: " És que jo anava caminant amb la meua novia del carrer donats de la mà, llavors jo li vaig deixar anar la mà per agafar un cigarro de la butxaca, i quan em vaig girar la meua novia estava al terra morta. I el seu pare com em castigava perquè deia que era culpa meua que la seva filla hagués mort" o una altra la Ela que era d'origen kurd (poble molt exclòs i reprimat durant molts anys) i era una noia de la teua edat, que va perdre el mòbil al mar, i ella va perdre tots els seus contactes. Llavors ella el que em deia era que ella no sabia que havia passat amb les seves amigues, no sabia si estaven vives o mortes. I això et genera una gran ansietat. I la majoria han perdut tot el que tenen, totes les seves pertinences i els seus diners i per això també moltes

vegades són demandants de coses per poder tenir i acumular, perquè no tenen res, i si poden tenir tres pantalons millors que uns per si ve una mala temporada.

I després arriben a Europa amb tota l'esperança que això comporta i el "subidón" quan arriben a Lesbos de: "bua, he arribat a terra Europea, todo va a ir a mejor", i hi ha gent que porten nou mesos d'un camp de refugiats en un altre, menjant el mateix i desquiciats. Ells realment tenen aquesta esperança que després de tot el sofriment arribaran a Europa i aquí tot millorarà i s'aferren a ella. Han viscut X anys de Guerra, s'han anat a Turquia, que era un país on s'han hagut de guanyar les garrofes per pagar a les màfies, perquè tots els que han arribat a Grècia han pagat a les màfies, els que no han arribat són els pobres que s'estan morint a Síria o els que estan a Turquia que també han hagut de pagar a les màfies.

Sobretot jo veig: t'ho cures, "subidón", il·lusió, donar-te compte de la realitat, assumir la realitat, frustració, frustració, depressió. I ara la gent que està en els camps militars, estan deprimits de "¿Que voy a hacer con mi vida?" i jo crec que viuen en un bucle del que he deixat enrere en països veïns de Síria (família per exemple) i la família que tenen a alguns països d'Europa.

7. Vas ser present davant alguna vulneració dels Drets Fonamentals garantits als refugiats per la UE?

El dret a la informació per exemple, crec que s'ha vulnerat des del primer moment, perquè ells no tenien molt clar res del que implicava el tractat UE-Turquia, no entenien perquè es tancava la frontera. Després el tema de l'asil, que és un tema molt important, quan estaven a Idomeni, demanaven l'asil per Skype, i havies de buscar un mòbil o un ordinador o com tu te les apanyessis per Skype i ningú no els contestava. I van estar un munt de mesos esperant quan se'ls podia haver tramitat l'asil molt més ràpid i era una patranya totalment, "súper organitzada entre ACNUR, Govern Grec i altres que estiguessin allà ficats. Després, ACNUR també va estar involucrat en el trasllat de persones des de camps lliures (Idomeni i Eko) cap a camps militars, perquè

els hi deien que eren camps militars i que els portaven per poder demanar l'asil i que allà hi estarien millor i que llavors ja podrien marxar a Europa, quan era mentida i molts encara hi són allà. Per exemple hi ha un camp militar que està molt al costat del que abans era Eko (al costat de Polykastro), i hi porten allà mesos i mesos i podrien haver demanat l'asil però segueixen allà. Després aquests trasllats, això és una anècdota però, els autobusos que traslladen als refugiats dels camps no oficials als oficials són d'una companyia que es diu "Crazy Holiday", i era el fet simbòlic de veure un camp de refugiats amb un autobús on posa "Crazy Holiday" i la persona d'ACNUR davant porten a la gent cap a camps militars i era com mare meva "que poco tacto tienes con las cosas".

Després quan vam estar a Eko, al camp autogestionant d'Eko hi havia una clínica que les instal·lacions les havia posat Médicos sin Fronteras, però com ho gestionava un grup de voluntariat independent, va venir la policia grega i la va tancar perquè va dir que no era legal. Llavors l'atenció mèdica es va suspendre perquè no hi havia clínica, però aquests voluntaris van dir: "No, no, nosaltres seguim atenent encara que no tinguem clínica", i llavors algunes persones del camp els van muntar unes tendes perquè tinguessin un espai mínimament digne per atendre.

Després el que jo vaig veure quan estaven a un camp militar que està al costat de Thessaloniki, al qual van traslladar en bloc la majoria de persones que estaven al camp d'Eko, no tenia gairebé atenció mèdica ja que no hi havia metge les 24 hores, et donaven un inhalador, un paracetamol i poca coseta més, si necessitaves algo més urgent havies de trucar a l'ambulància i després per tornar: "¡Ah, tú te apañas! Tú vas al hospital ¿pero después quien te trae de vuelta? Ah, te apañas."

Després el menjar, asquerós, totalment.

8. Amb quin moment et quedes de tota l'experiència?

Amb el vincle que generes amb les persones del camp, que és molt enriquidor, perquè la multiculturalitat, és brutal.

9. Quina és la teva conclusió final després de viure aquesta crisi humanitària de primera mà? Que n'opines de l'actuació d'Europa i de les institucions que participen en aquesta crisi (ACNUR, FRONTEX per exemple)?

La meva conclusió és que bé jo sóc una miqueta fatalista, i penso que cada vegada anirem a pitjor, perquè ara l'opinió pública s'està centrant molt en el que està passant a Grècia, al camp d'Idomeni, però aquest camp és un reducte. A Idomeni van haver-hi 15.000 persones però hi ha camps a Somàlia i a Etiòpia que hi ha 70.000 persones i ningú s'assabenta de res. Hi ha un munt de grups terroristes que al final estan armats per interessos d'altres països i és com els interessos dels països enriquits i del primer món que generen una sèrie de conflictes a nivell de violències i de població, que ja interessa perquè nosaltres aquí vivim molt bé i llavors nosaltres anem generant i nosaltres com a persones europees i de primer món estem consentint, i hem de ser conscients que ho estem consentint amb tot el nostre consumisme. Per exemple amb el tema dels mòbils que porten coltan i tot el que genera això i per tant, hem de ser súper conscients de que som privilegiats i de que amb els nostres privilegis estem consentint coses que passen als altres països i no haurien de passar i estem sent super falsos de preocupar-nos tant de "ahi, Idomeni, pobrecitos como está la gente de Idomeni" doncs és que hi ha tants altres llocs que pateixen per coses que nosaltres provoquem. Jo crec que o ens organitzem a nivell ciutadà en bloc per lluitar contra això, que per a mi és lluitar contra el sistema capitalista, que és el sistema capitalista el que està permetent tot això i el que ens està venent una sèrie de productes i una sèrie de necessitats que no tenim i ens les han generat i nosaltres còmodament ens les hem adaptat perquè ja ens estaven bé.

I després sobre l'actuació d'ACNUR ja ho he comentat a les vulneracions dels drets, crec que la seva actuació està sent molt descuidada, molt poc organitzada i amb moltíssimes mancances, sobretot per totes les violacions dels drets que estan duent a terme i permetent.

Per a mi la conclusió és aquesta, seguir lluitant contra el sistema capitalista per anar en contra de que continuïn passant aquestes coses, però si no ho fem en bloc, no es farà, i és molt complicat. I això és anar buscant petites iniciatives que ens ajudin a fugir d'això sinó cada cop anirem a pitjor. L'altre dia vaig llegir un reportatge de gent que portava 25 anys vivint en un camp de refugiats, és a dir, generacions senceres que havien viscut sempre allà, que un camp de refugiats és per definició, algo temporal, sobretot pels tots els riscos sanitaris i de no escolarització que això comporta.

Isabel Villena voluntària als magatzems d'Atenes

1. On col·laboraves? Hi vas arribar a través d'una associació (quina?) o per compte propi?

Jo vaig presentar-me com a voluntariat independent, que hi arriben moltíssims, però abans ja m'havia informat de com hi podia ajudar, on hi havien les majors necessitat. Aleshores veient grups de Facebook d'Atenes deien "fa falta gent aquí", "fa falta gent allà per fer classes d'anglès", vaig veure que una de les coses que constantment es repetia era que tothom que hi anés passés almenys uns quants dies, pel magatzem. El magatzem es diu magatzem delínic i és a on arriben la gran majoria de les ajudes que venen de tota Europa, i sobretot de l'Estat Espanyol, que n'arriben moltíssimes. El govern grec ha proporcionat un antic camp esportiu, que era una pista de bàsquet que va ser construïda per a les Olimpíades, i ja no s'ha tornat a usar, lo típic del malbaratament de pasta de les Olimpíades, per usar-lo com a magatzem. Aleshores és al·lucinant quan arribes allà, que és tot nou de trinca i gegantí, i estan tots els passadissos, tota la part del darrere, tots els pisos i tal, tot ple de caps de cartró de material i tal. Jo vaig col·laborar principalment amb dues organitzacions, una era pampiraiko, que són els grecs i són els que porten el dia a dia del magatzem, perquè són els que es queden, els altres una mica anem i tornem. Pampiraiko era un grup de voluntaris grans, molts jubilats, perquè tenen molt més temps, que es van conèixer i es van ajuntar al Pireo, quan al port del Pireo ja hi havien sis mil persones, llavors ja tenien experiència en com portar una situació així. I l'altra organització amb la que vaig col·laborar, aquesta de l'Estat Espanyol, va

ser SOS Refugiats, que són diguem organitzacions independents perquè no tenen gairebé estructura, som quatre matats. Llavors SOS Refugiats bàsicament s'encarrega de fer convocatòries de recollida de material (menjar, roba de llit, roba, etc.) i ho envien a Grècia i des de Pampiraiko ho distribueixen per tota Grècia i fins i tot a fora. Aquesta distribució es concentra sobretot en les cases d'acollida, en els squads, ja que ells no tenen cap altre recurs, depenen d'aquestes aportacions.

2. Quan hi vas anar i quant temps vas ser-hi?

Del 28 d'Agost al 25 de Setembre.

3. Quina era la teva funció allà?

Jo hi vaig arribar al magatzem pensant, bé doncs hi seré dos o tres dies i després marxaré als camps, ja que les necessitats d'on estan els refugiats són logístiques (menjar, medicines..), les necessitats legals, que això ha de ser gent especialitzada que els ajudi a fer la paperassa, perquè ells no volen quedar-se allà i també les necessitats d'oci, d'educació, de no tornar-se tarumbes. En aquesta direcció hi ha projectes per dones, perquè puguin parlar de les seves coses, d'artesanies, hi ha escoles informals que sorgeixen a tot arreu, classes d'anglès pels joves, pels nens, que hi ha nens que porten cinc anys sense anar a l'escola. I sobretot per als nois joves, que són els que s'impacienten més, els que van en família aguanten més, però hi ha molts joves que estan ja força tocats i desesperats. Llavors vaig estar allà ajudant a classificar, i vaig veure que hi havia molts problemes, molts, per poder assegurar que arribés tot a tots els llocs. Estava tot molt desorganitzat, venia qualsevol tio i deia sóc del squad tal necessito tantes coses, les agafaven se les emportaven, i no es comprovava res, no es tenia cap control. Llavors un dia es van presentar uns amb un camió el van omplir, i després "si te he visto no me acuerdo" i la responsable del magatzem va dir ni parlar-ne, no deixo sortir res més fins que de cada squad no surtin dos o tres persones que es facin responsables del material del seu squad. I no hi havia manera d'aconseguir aquests representants i llavors jo vaig anar squad per squad aconseguint que un parell de persones es responsabilitzessin, els vaig enviar un correu explicant com s'havien de fer les

comandes i tot i que sembli una tonteria va costar força. Després allà vam mirar amb SOS refugiats que el gran problema que havia era amb el menjar fresc perquè tot el que no és "perecedero" (arròs, te..) es pot enviar des d'Espanya, però clar tot el que és fruites, verdures, ous, carn.. ni es planteja, no hi ha recursos. Llavors vam organitzar un sistema, amb una fruiteria/verduleria gran que hi havia al centre que són "progres" i ens feien preus especials, que amb els diners que aporta la gent en concepte de donacions als refugiats (de tota Europa, però sobretot de l'Estat Espanyol) es feien les comandes coordinades allà i la pròpia fruiteria ens enviava una furgoneta amb la comanda. I veus quan arribes al camp amb la furgoneta per repartir el menjar, una fila immensa de persones amb un carnet que els donaven per portar un petit control, i els deien "Família de sis persones: tres pomes, quatre patates", i veus la gent que se li cau la cara, és brutal veure gent així. Jo recordo veure un home, que podria ser el teu pare, que se li veia gran i de nivell, i veure'l allà fent la cua per demanar uns calçotets, veure això és...

De manera que durant molt de temps vaig estar fent això, tot i que la meua primera idea era estar amb les dones.

4. Què és el que més et va xocar quan hi vas arribar?

La capacitat de resistència de la gent. Els veus allà, i veus als nens rient. El meu millor amic que vaig conèixer allà, és un refugiat, i és un siríà que parla molt bé castellà, perquè va viure setze anys a Veneçuela, abans de tornar a Síria, i ell deia que des de que van sortir va passar per Lesbos pel mar, va estar vivint en una tenda al port del Pireo i ara vivia en una petita habitació d'un hospital ocupat i deia "Però nosaltres allà on hem anat, hem fet una llar.". Porten en el viatge, primers els dos fills i això, quatre anys, ho han perdut tot, i ell diu (i això és una actitud que tenen molts refugiats) "sense perdre el somriure, però nosaltres hem mort tres vegades: vam morir quan vam decidir allà a Síria abandonar-ho tot, els negocis, tota la família que es va quedar allà, tota la vida desmuntada; després vam morir en la travessia del mar, que d'això normalment no en volen parlar, i jo no em puc imaginar el que és això, els enganyen pagant dos o tres mil euros i pensen serà en un "barco majo" on hi capiguem tots i després veuen un "cascarón" amb 400 persones, i quan diuen

no m'hi pujo, perquè no són idiotes i clar que no hi volen pujar, a punta de pistola els obliguen; i la tercera mort que tenen, és quan arriben aquí, a Europa, després de la tira de penalitats i tots allà fent petons a terra i tots allà plorant d'alegria, i es queden allà atascats.

Jo he vist a les illes gregues un "velerito" dels que es fan servir per sis persones per navegar, amb 180 persones: a dintre, a fora, a la bodega, que el tema de la bodega és una trampa mortal, perquè si el vaixell s'enfonsa no sobreviu ni Déu. I separen a les famílies, vaig veure uns, que havien separat als dos fills (un de deu anys i l'altre de catorze) dels seus pares, perquè no cabien a la mateixa barca i els van posar en barques diferents. Els pares estaven desesperats, els havien perdut, no contestaven al mòbil (per això una de les coses que fan molt els voluntaris es portar-los mòbils i pagar-los les targetes perquè puguin trucar, això és la seva salvació, poder comunicar-se).

5. Quina va ser la teva experiència amb les persones refugiades síries? Com reaccionaven davant l'ajuda?

Els tenen una força increïble, jo crec que nosaltres no aguantaríem. Una de les coses que més et xoca i et cabreja d'aquesta situació és que aquí pensem que estem molt malament oi? I diuen és que estem fatal i ens estressem perquè estem parats, però no tenim ni idea del que és tenir problemes. Aquí a Europa la gent està votant a la dreta i tots espantats del futur, i els rebutgem a ells, no perquè tinguem por de morir-nos, ells fugen de la mort, i nosaltres tenim por de no poder comprar-nos el següent model de smartphone. Per nosaltres estar malament de "pasta" vol dir no poder marxar de vacances aquest estiu o no poder comprar-te tanta roba com volies o haver de vendre el cotxe. I per això aquesta vella, estúpida i egoista Europa està rebutjant gent que fuig de la mort, i no perquè estigui amenaçada la vida dels europeus, o el pa dels seus fills, si no perquè veiem amenaçats els smartphones. I aleshores l'actitud d'ells és de molt agraïment, sempre "Thankyou, thank you" i sempre et diuen germana, filla.. Tenen una relació impressionant, però per altra banda cada cop estan més tocats psicològicament, hi ha un problema real amb els nois joves, t'ho pots imaginar, beuen molt. Els que tenen família no tant, però hi ha molts que

van sols, uns perquè primer envien els nois joves, com van fer la família del Muhib, que va enviar els dos fills grans, perquè teòricament són més durs, per intentar una mica obrir el camí per a la resta de la família, i després estan els que fugen de que els enviïn a la guerra obligatòriament, perquè clar, molts són "nanos" de setze, disset, divuit anys que diuen "jo no vull que em facin matar", ja no tant per arriscar-se a la mort, sinó perquè allà es fan barbaritats. I ara es troben molt decepcionats. Hi havia un senyor arquitecte, que venia amb l'única part de tota la seva família que li quedava després de la guerra, tota la resta els havien matat, saps què li quedava? Dos gats.

6. Com creus que es senten els refugiats durant el trajecte? I un cop arriben a Europa?

La gent somnia amb arribar i més quan estan a Síria amb les bombes caient al seu costat. Ells estaven segurs que quan arribarien aquí, podrien reconstruir la seva vida, ja que la llei està al seu favor, igual que tots els decrets internacionals, però s'han trobat que porten tres, quatre anys, alguns menys, un any o així, de captaires. Moltes vegades se'ls ha de agafar i fer grups de teràpia perquè molts no volen recordar res del trajecte, moltes vegades el que passa és que es troben amb els depredadors a la part d'Àfrica, que els roben totes les seves pertinences, els assassinen i a les dones les violen. Hi ha moltes dones que arriben embarassades, i les veus i has d'intentar doncs de la manera més discreta, perquè és una societat encara força conservadora en moltes coses, ajudar a aquestes dones. I doncs de tot això, normalment no en volen parlar, només diuen així hem mort en el viatge i hem tornat a morir amb la decepció. I per això una i una altra vegada et diuen: "Pensàvem que aquí seriem tractats com a éssers humans, a Europa que és la pàtria dels drets humans, i ens tracten com a animals. La gent d'aquí, no ens tracta com persones, no ens miren com persones. Ells no es poden posar en el nostre lloc.", i jo penso que tenen raó.

Però clar quan veiem, com diuen la gent de Proactiva Open Arms, com fallen els governs "solo el pueblo ayuda al pueblo". I això és un dels problemes que

tenen els voluntaris joves, el fet de que és tant impactant, la situació, la seva força, que s'involucren massa emocionalment, i aleshores acaben tocats.

7. Vas ser present davant alguna vulneració dels Drets Fonamentals garantits als refugiats per la UE?

Constantment. El del menjar, com pot la Unió Europea muntar un camp de refugiats i no assegurar-ne el menjar? Després, hi ha 50.000 menors refugiats perduts, i tothom sap on seran, traficants d'òrgans, xarxes sexuals.. Però ningú no els està buscant. Hi ha uns drets mínims, una carta de la ONU, però bé... Com es pot signar el Tractat de la Unió Europea amb Turquia, en el que no s'ha respectat res. Però aquest pacte no està funcionant , estan estancats. Estan bloquejats allà on es va pillar la gent al Març quan es va signar. Abans del Març el que es veia a la tele era una gran migració, per tota Europa i la gent arribava com podia. Perquè a més a més la Merkel, una de les poques coses en la meva opinió que ha fet bé, no ha sigut bona persona, ha sigut intel·ligent. Alemanya necessita créixer en un milió de persones en els pròxims cinc anys, sinó la indústria no tirarà, necessiten gent jove, necessiten tècnics mitjans (enginyers..) però també necessiten electricistes, fontaners, jardiniers... I com hi ha ambició de futur ha de dir nosaltres per temes ètics i per temes econòmics, farem portes obertes, acollirem aquest any només, 800.000 persones i després més. I llavors era com una processó i veies milers de persones amb un gran retrat de l'Àngela Merkel com si fos la verge de Lourdes. I que va passar? Doncs que els "capullos" dels governs centro-europeus: Hongria, Macedònia.. que era per on havien de passar els refugiats van tancar les portes, i es van negar no ja a acollir-los, perquè ningú es vol quedar a Hongria amb un govern de merda i una situació horrible sino que es van negar a deixar-los passar. A aquests països hi ha molta problemàtica social i fins i tot s'han muntat milícies ciutadanes per a caçar refugiats. Quan la gent té por del futur, que la situació està complicada, és molt senzill culpar al més feble, perquè si dius que la culpa la tenen els bancs, doncs és molt difícil guanyar a un banc, però si dius que tota la culpa és dels immigrants, aleshores diuen "Si els fem fora a tots tindrem més diners", una mentida com una casa perquè els països més rics són els que tenen més immigrants. Llavors s'ha quedat gent estancada a Sèrbia, a

Macedònia en camps en penoses condicions i amb molta dificultat per a accedir-hi. Llavors amb el pacte UE-Turquia el que es va signar, ja que no poden anar obertament en contra de la legislació internacional, que prohibeix totalment les "devolucions en calent", d'agafar-te i fer-te fora, i les devolucions massives, de agafar i "ale" tothom fora. Tots els casos han de ser estudiats, perquè tothom té dret a demanar asil, aleshores per a saltar-se això diuen: "Val, no els tornarem al lloc de conflicte, els tornarem a un tercer país segur, i a aquest país segur li pagarem una quantitat enorme, perquè els accepti." I tu penses que Turquia és un país segur? Tenen la Guerra amb els kurds, però cap país avançat volia ser país segur. I això és una cosa molt preocupant, que hi hagi tanta gent amb aquesta por destructiva, perquè això s'assembla a l'Europa dels anys trenta, just abans del nazisme, va haver-hi el Crac de la Borsa al 1929, com aquí la crisi, la gent va començar a tenir problemes (atur, menys diners...) i la gent covard i ignorant van decidir primer que la culpa de tot era dels comunistes i després dels jueus, i la cosa va acabar com va acabar. I aquí ara és el mateix, quan a una persona normal, li agafa la por irracional, jo els temo, em fan por de veritat. I es això, van decidir fer l'acord amb Turquia on es vulneren tots els drets. I clar els que arriben a Grècia estan bloquejats, perquè per la força massivament no els poden expulsar i Europa deia que posaria un centenar de funcionaris per tal de revisar cada cas, però no els ha posat. Per exemple, el Muhib portava nou mesos allà, s'estaven donant cites per l'entrevista de l'asil per a d'aquí a un any i ell encara no en tenia. I després com aquest tractat és totalment il·legal, cada vegada que les autoritats han dit: "Doncs tu no tens dret d'asil, et tornem a Turquia", els advocats solidaris han demandat i han guanyat la demanda, perquè clar, no hi ha cap jutge que digui que Turquia és un país segur, de manera que aquesta llei és inaplicable. Mentrestant a Turquia la UE li donarà mil milions d'euros i a Grècia en canvi, que està en una crisi molt pitjor que la nostra, no reben gairebé ajuda. Llavors com la situació està tan bloquejada el que han fet són camps de concentració depenent de la caritat de la gent, i amb comptagotes, la gent es mou. I el que fan és, quan s'ajunten molts, els desallotgen, que és el que han fet ara amb el Camp de Calé, i els han enviat en petits kaos que són centres, però aquests petits centres són fins a finals de Novembre, i no hi ha hagut places per a tots

ni tant sols per als menors. Hi havia tres mil "nanos" a Calé i la meitat han desaparegut, els voluntaris els estan buscant a veure on estan. A més molts més quan es queden atrapats a un camp oficial, perden l'esperança de sortir, la manera més ràpida de solucionar el problema és colar-se. Quan hi arriben a per exemple Anglaterra, allà ja es miren el seu cas, perquè un cop al país ja entren dins el programa d'acollida d'aquest. A més per exemple a Barcelona hi ha moltíssimes persones apuntades al programa d'acollida de la Fundació Catalana d'Ajuda al Refugiat en el que s'ofereixen vivendes, classes de castellà, feina.. però el problema és que no hi ha refugiats perquè els governs no els porten. Vaig conèixer a Atenes a una dona que era professora de primària i tenia acollits a casa a quinze refugiats, dues famílies senceres des de feia més d'un any, i eren dues dones (una embarassada) amb tots els seus fills, perquè els seus marits ja havien arribat a Alemanya i ja formaven part del programa d'acollida i elles s'havien quedat penjades. Llavors la professora va marxar a viure a casa de la germana i els va deixar la casa. També al Canadà van acceptar un cupo de vint mil persones, però quan van arribar a aquesta xifra (assegurant-los feina, casa, menjar...) el govern canadenc va dir, per cada cinc canadencs que es comprometin a ajudar a un refugiat durant un any (ajudant-los en la integració, ajudant-los a trobar feina, si no tenen menjar ajudar-los a aconseguir-lo..) en portarem a un més. I al Canadà hi han arribat deu mil més, és a dir cinquanta mil canadencs s'han compromès a ajudar-los. Igual que passa amb el ajuntaments, per exemple el de Barcelona que ha volgut portar refugiats pel seu compte i el govern central ha dit que si fan això a aquest refugiats mai se'ls donaran els papers.

8. Amb quin moment et quedes de tota l'experiència?

Amb l'arròs amb pollastre que ens va fer una família de refugiats a l'habitació d'un hospital, aquest seria el meu moment feliç. Era la família del Muhib, que els seus dos fills grans estan a Alemanya, i ells sempre fan menjars als voluntaris. Aquesta família era una de les que estaven millor econòmicament, ja que no ho havien perdut tot i encara tenen recursos als bancs. I perquè vegis la ètica que tenen, ells no van mai al magatzem a buscar res perquè diuen: "Nosotros nos lo podemos comprar, de manera que dejamos todo lo que

vosotros traéis para la gente que lo ha perdido todo i se han quedado sin recursos.", a veure si aquí en la seva situació també ho fariem. I llavors a la Sandra i a mi, que érem les que repartíem amb la furgoneta, ens van convidar. Et pots imaginar la precarietat, una habitació d'hospital reciclada, en la que ells tenen una bombona de butà, i ens van fer un dinar, un arròs amb pollastre excel·lent! jajajaja, allà tots asseguts a terra menjant junts. I allà veies com la gent se les ideava per tenir moments feliços. I per que vegis, una setmana després de jo tornar a Barcelona, els fatxes van atacar l'hospital on vivia el Muhib, els van desallotjar, i es van quedar sense sostre un altre cop i em deia: "¡Es un coñazo, esto es un coñazo!", però afortunadament, s'han mobilitzat els voluntaris grecs, i ara estan en un pis. I és que la majoria d'ells el que somien es ficar-se en pisos, i hi ha alguns que podrien arribar a pagar-los, però hi ha molts propietaris que no els volen llogar.

I per una altra banda el moment impactant és quan els hi dius: "Però i els perills, la gent que mor i tot?" i ells et deien: "Mira yo me la juego, me juego la vida una vez, y si me sale bien, he salvado mi vida, la mía y la de mi familia. En cambio si me quedo allí me estoy jugando la vida cada día, cada día, y sin ninguna posibilidad de mejorar. De manera que prefiero que mis hijos se ahoguen intentando cruzar que tenerlos allí pendiente de si cualquier día una bomba les estallará encima", perquè a més a més les bombes anaven a per les escoles, el Muhib m'ho deia, deia: "Ahora que estoy aquí, no puedo imaginarme com vivia allí. He vivido durante tres años bajo las bombas y no tengo ni idea de como me lo montaba. Estoy cagado de miedo por la familia que se me ha quedado allí."

9. Quina és la teva conclusió final després de viure aquesta crisi humanitària de primera mà? Que n'opines de l'actuació d'Europa i de les institucions que participen en aquesta crisi (ACNUR, FRONTEX per exemple)?

Doncs que estem veient història, i no de la bona, i bé tot això passarà als llibres com història, la història de la infàmia. Després de la segona Guerra Mundial, aquest moment era un moment que era la prova del cotó i ens hem lluit. No és la primera gran catàstrofe, han hagut moltes barbaritats, però aquí és sota els

nostres nassos, la gent ve aquí a demanar-nos ajuda directament, i som una societat en el que els dolents han guanyat la batalla, la batalla ideològica és "individualismo hedonista", jo, jo, jo, el que m'agrada a mi, i qualsevol cosa que amenaci aquesta cosa que m'agrada, encara que sigui petita, passo d'això totalment. Perquè això ho fan els governs, però ho fan els governs amb la gent que els vota. Som uns egoistes que tenim de tot, quan estàs en un camp de refugiats, o quan estàs a Àfrica, que jo també hi he estat de voluntària, te n'adones que tenim el deure de ser feliços, allà el que aprens és que no tenim ni idea dels nostres privilegis. No sabem el que significa l'increïble miracle de que vas a la cuina, obres l'aixeta, i hi surt aigua calenta. Quan estàs allà a un camp de refugiats intentant rentar una perola gegantina, on s'han fet lleties, que es peguen totes, amb aigua de bidons fresa, te n'adones de la sort que tenim i de lo poc que hem fet per mereixent-s'ho. La sort d'haver nascut en un lloc, i la gent quan més té, menys vol compartir.

Penso que les grans associacions, i les que pertanyen a Europa, s'emporten la gran majoria dels diners i l'efectivitat no és tanta com hauria de ser i això ho veiem gairebé tots els que estem allà. Jo no sóc tant radical, perquè com jo dic "Somos pocos y mal avenidos", tenim els voluntaris independents que critiquen a les grans ONG i encara més a ACNUR, i ACNUR i molta gent de les grans ONG que critiquen els independents, perquè diuen: "mira aquests "pavos" que vénen a estar un mes i ja donen lliçons a tothom de com s'ha de fer el tema". Jo penso que tothom té una funció, els voluntaris independents i els petits grups han d'entrar en els forats on les organitzacions que són més grans i menys flexibles no poden detectar, per exemple, crisis en Calé, doncs hi ha un munt de voluntaris independents tenint idees de com fer-ho. Però també jo respecto molt a algunes grans organitzacions com Médicos sin Fronteres i Médicos del Mundo, que són les que per a mi millor s'estan comportant. Els voluntaris independents no podem estar a Alepo en un hospital, i gent de Médicos sin Fronteres estan, i han matat a la tira allà. Altra cosa són totes aquestes organitzacions de l'ONU, que moltes són per justificar el sistema, els governs i Europa donen diners per justificar que si que fan alguna cosa i dir: "Mirar como nos lo curramos y que buenos somos eh, es la gente que no responde y no colabora, la gente pobre es pobre porque son vagos, nosotros

les ponemos Servicios Sociales y todo, hombre". Després aquestes organitzacions també existeixen pel tema de la burocràcia i perquè els professionals que estan allà viuen d'això. Per tant el seu interès primordial, el de base, no el que ells pensen dins seu, és que continuï el problema per poder continuar vivint d'això. Per tant els voluntaris independents som més àgils i som un pont entre els afectats i les organitzacions, ja que les coses que les grans organitzacions fan malament nosaltres les critiquem. I els independents també tenim els nostres problemes, ja que moltes vegades no tenim coneixement real dels problemes i a vegades som massa emocionals. La relació entre els diners que es posen a ACNUR i el seu resultat és pèssima, encara que és cert que arriben a molta gent, l'efecte és més petit. Per això jo no treballaria amb ACNUR i prefereixo posar els meus diners en altres organitzacions. Tot i que és cert que abans de que existissin totes aquestes organitzacions de l'ONU vivíem molt pitjor.

10. Qualsevol cosa que et sembli interessant explicar i no t'hagi preguntat.

Doncs que falta gent i fa falta de tot: aliments, diners.. per tant tothom pot col·laborar ja sigui per exemple fent donacions a través de SOS Refugiats, organitzant recollides d'aliments.. O bé directament al camp, ja que durant l'hivern baixa molt la xifra de voluntaris, ja que la gran majoria són joves que estudien i només hi poden anar a l'estiu. Per exemple jo ara marxaré a un hot spot com ara mateix és França, que és un desastre, ja que el govern francès està desmotant els camps, el més gran que era el de Calé, que estava al costat del Canal de la Manxa l'han buidat i la meitat de la gent s'ha perdut, perquè han intentat fugir, però acabaran tornant. I la majoria d'aquesta gent està dormint als carrers, i imagina't el que és l'hivern al Nord de França, la gent morirà, de manera que està tothom desesperat. Tothom vol estar al costat del Canal de la Manxa per intentar colar-se i bé un munt de refugiats van morir al principi intentant ficar-se pel túnel del EuroStar, i ara està completament blindat. El govern francès ha fet un mur, com el que s'ha fet a Melilla, que els ha costat

cinquanta milions d'euro, per bloquejar el port de Calé, per a que no es colin els xavals que es posen a la part baixa dels camions.

A més a més ara que estan perduts pel carrer (a França) és molt més difícil. Quan hi ha aglomeracions de refugiats és més fàcil que arribem a ells que quan estan desperdigats, ja que quan estan molts junts, amb diners de donacions podem muntar una gran cuina gratis i allà en gran peroles cuina per a ells, podem muntar escoles, com al projecte del Camp d'Eko-Station, que era un camp acollidor fet amb tot el carinyo, doncs res els van fer fora. I amb cada moguda dels governs per fastidiar als refugiats hi ha la contra-moguda dels voluntaris que es trenquen la closca. Com han fet amb el projecte Eko, que ara els voluntaris van a les portes dels camps oficials i aleshores allà fan tot el que feien abans, tots els serveis que oferien i que els donaven la qualitat de vida com l'escola, els programes d'oci i la cuina pròpia, i la gent al camp oficial únicament hi dorm.

Eva López, voluntària en el campo de Refugiados de Cherso

1 ¿Dónde colaborabas? ¿Llegaste a través de una organización (¿Cuál?) o por cuenta propia?

Colaboraba en el campo de Cherso con OCC, que es Open Cultural Center, que se dedica a hacer clases con los niños, únicamente de mates y ingles, y por la tarde hacen actividades con las familias. Esta asociación quiere crear un proyecto para que los niños no pierdan el ritmo escolar y para que esten entretenidos, para que esa basura sea un poco menos basura. Llegué a traves de "Acció Puça", que son gente de Cau que empezó a organizarse y contacto con OCC. Yo conocía a gente que estaba en Acció Puça, y bueno me puse en contacto con otras pequeñas organizaciones y mandé correos para ver donde necesitaban gente.

Yo formaba parte de una pequeña organización, como es OCC, porque tampoco estoy muy de acuerdo con la actuación de las grandes, y no sé, veo

mucha diferencia entre ambas (a nivel de curro, de actitud..). Que claro que hay gente de las grandes organizaciones que se lo curra un montón y lo sabe llevar súper bien, pero en general las veo en plan, que van allí hacen su trabajo y se van, como por ejemplo Médicos sin Fronteras o Save the Children. Y hay algo que es obvio, que existan estas cosas, quieran o no, es su fuente de sustentación.

2.¿Cuánto tiempo estuviste y cuándo fuiste?

Estuve una semana del 9 al 16 de Septiembre.

3.¿Cuál era tu función allí?

Ser profe, pero como solo pasé allí una semana, solo fui auxiliar. Los profes eran voluntarios del mismo campo, es decir o sirios que en su país eran profesores o voluntarios de Europa que hacían de profesores. Colaborabas o con gente de la organización, que llevaban más tiempo, o con voluntarios del mismo campo.

4.¿Qué fue lo que más te impactó al llegar allí?

No se, es que yo llegué el primer día y ví un campo ahí en medio, custodiado por militares, que eso ya lo sabía, pero cuando lo ves es diferente. Era un campo de tierra, con niños con un carrito de bebé llevando a su hermano alomejor y que te vienen a saludar y entonces veías que era un sitio de mierda y los niños eran como una esperanza. Es decir era un sitio de mierda, donde la gente lo está pasando fatal, y que aún así, hay niños que siguen siendo niños.

5.¿Cuál fue tu experiencia con las personas refugiadas sirias? ¿Como reaccionaban ante la ayuda?

Más que ser profe o ayudante de profe, lo que hacía yo era estar con las familias. O sea conocías a un niño y en cuanto le saludabas te decía "Come, come, family, with my mum, haima!", "haima, haima!" que es su casa allí en el campo. Y entonces tu ibas a su "haima" y la gente te recibía con los brazos abiertos, les encantaba que fueras a su "haima" a tomar el te, y te obligaban a

tomar el te o a tomarte un café, a comer a quedarte, a que fueras al día siguiente. Y al final de una semana que estube yo, tenías que ir como a cincuenta "haimas", que no te daba tiempo y claro tu querías ir. Y bueno la relación con ellos, a parte de que la cultura árabe en sí es súper acogedora, es que eran tan generosos que sin tener nada, te ofrecían todo, que alomejor havian ido hasta la ciudad que quizás podían tener dos horas de camino, a comprar café y tabaco y te lo ofrecían, y teniendo el poquísimo dinero que se han podido llevar y que no le han robado las mafias, y aún así te daban todo. Y respecto a la ayuda, no recibí ninguna crítica, sino que era todo agradecimiento. Yo pensaba que algunos quizás pensarían "Estos europeos que vienen aquí..." y tenía un poco de miedo por eso. También tienes que pensar que vas a un sitio que aunque esté en Europa ahora mismo por desgracia (porque no deberían estar en esos campos sino ubicados en países seguros) es donde están y te tienes que adaptar a su cultura, y si no vas a hacerlo, no vayas.

Y bueno, el último día estábamos todos tristes y te venían y te decían, pero ¿por qué estas triste? y les contestabas "pues porque me voy y esto es una mierda" y ellos te decían "pero vas a ir a la Universidad y vas a tener tu vida, entonces ya está", y entonces sentías ganas de abrazarlos y te dabas cuenta que recibes mucho más de lo que das. Que esas personas en esa situación sean capaces de animarte a ti, demuestra como son y que es infrahumano lo que está pasando.

6.¿Como crees que se sienten los refugiados durante el trayecto y una vez llegan al campo?

Durante el trayecto la gente te cuenta que sienten miedo y a la vez esperanza. Miedo sobretodo los que van con sus hijos, porque te cuentan cosas, por ejemplo el tener que atravesar el mar, que la barca se vaya a bolcar y tu tener que estar cogiendo a tus dos hijos en brazos mientras intentas no ahogarte, y dos hijos con suerte, porque alomejor tienes cinco o seis. Y una vez llegan yo creo que tienen ese sentimiento de felicidad y de por fin hemos llegado a Europa, pero que no tiene nada que ver con el sentimiento que tienen ahora que es basura, que es me quiero morir. Porque se encuentran con las barreras

de la Unión Europea, que los meten en un campo de "concentración", aunque pueden salir, con unas condiciones de mierda, y dicen vale, estaremos aquí unos días, tendremos una entrevista y nos darán asilo. Pero cuando yo fuí en Cherso llevaban siete meses, ahora nueve, y en algunos campos mucho más y están desesperados. Algunos de ellos me llegaron a decir que preferirían estar en Siria y morir de un bombazo a estar aquí en las condiciones en las que se encuentran y totalmente desesperanzados.

7.¿Presenciaste alguna vulneración de los Derechos Fundamentales garantizados a los refugiados por la Unión Europea?

El de asilo, está claro. El derecho de alimentación no se si está vulnerado, pero es asqueroso, les dan una comida que es patética, está malísima, a mi me dan eso durante siete meses y bfff. Como se supone que les dan comida hecha, no les dan fogones, cada uno en su "haima", ("haima" proporcionada por las ONG's, ya que la Unión Europea no se las proporciona) tiene unos fogones y unos sitios donde se hace el te, pero estos fogones se los han comprado ellos, para en la medida de lo posible hacerse sus propias comidas y evitar la del campo, pero con el dinero que tienen tampoco pueden. Los niños desayunaban cada día, un zumo que no era ni zumo, que era: agua, azúcar y edulcorantes, asqueroso de verdad, daba dolor de barriga, y también un croisant que no era ni un croisant. Y que te obliguen a desayunar eso, que no es precisamente lo más sano, cada mañana, pues no es muy normal. Y para comer les daban una bandeja de plástico que era incomible, con comida escasa y mala en la que siempre tenían queso y luego variaba entre una especie de cuscús o patata con algo, y luego la cena era cada día un yatekomo picante, que te venían los niños haciendo gestos de que les dolía la lengua, era realmente penoso.. Y además, a los niños las ONG han dejado de darles la leche, que me parece penos, y por ejemplo en OCC, hacían un programa que era el Milk Project en el que a los niños de la escuela les daban un vaso de leche, pero claro, ¿quién va a la escuela? Los que tienen más de cinco años, los de menos no van, y había niños que nos decían: "¿Me puedes dar leche para mi hermano?". Hay campos en los que como no hay leche para los bebés, les dan leche de vaca, que eso un bebé no lo puede tomar. También se ha

vulnerado el derecho a la educación, que aunque ahora se están empezando a crear escuelas en los campos, y a redistribuir a los niños en escuelas griegas, muchos llevan más de un año en algunos campos sin ser escolarizados y muchos desde que empezó la Guerra en Siria, es decir que llevan cinco años. Luego las condiciones, durmiendo en el suelo, la falta de higiene de todo el campo en general, pero sobretodo de los baños, (que yo me puse enferma). Y bueno el Pacto UE-Turquía que vulnera muchos de los derechos a los refugiados, principalmente por considerar Turquía como lugar seguro. Una familia con la que yo hablé me contó que hacía cinco años que no estaban en Siria, pero que habían llegado a Grecia hacía un año, porque habían pasado cuatro en Turquía. Y esta familia me contaba que la situación en Turquía era horrible, que entraba a trabajar a las diez de la mañana y salía a las tres de la madrugada, es decir, tenía siete horas para dormir, comer, descansar y teóricamente ver a su familia. Además les pagaban mucho menos por el hecho de ser sirios, un salario que no llegaba para mantener a ninguna familia, los turcos los miraban mal, es decir eran ciudadanos de segunda.

8.¿Con que momento te quedas de la experiencia?

¿Me puedo quedar con dos? jajajaja

Bueno el primero sería el de ir al río que hay al lado de Cherso, que es asqueroso, lo más asqueroso que te puedas imaginar, pues peor, pero era como una piscina y ahí la gente joven y los niños, nos íbamos a banyar. Era como un momento divertido en medio de toda esa basura. Yo me bañaba con ropa completamente y creo que no hubo más chicas que se bañaran, eran todo hombres, chicos y niños, pero bueno era algo alegre en medio de todo aquello. Y el otro momento fue el último día que estube y era en la clase de inglés avanzado para hombres, que ese día fueron un hombre y una mujer (y super bien que se mezclaran los géneros). Y no sé porque me metí en esa clase, con un voluntario que no era del campo, que venía de fuera, de Londres y empezamos a hablar con los alumnos sobre el trabajo, si era mejor ganar más dinero o estar más agusto. Y entonces el hombre sirio empezó a hablar y dijo que desde hacía tres semanas ya no tenía esperanza ni ganas de nada y claro

vivir eso en primera persona y que un hombre como aquel con aquella voz te estuviese diciendo eso, me llegó mucho.

9.¿Cuál es tu conclusión después de vivir esta crisis humanitaria de primera mano? ¿Qué piensas de la actuación de Europa y de las instituciones que participan en esta crisis (ACNUR, FRONTEX por ejemplo)?

Mi conclusión es que creo que no es tan difícil reubicar a estas personas, que no son terroristas (que terroristas hay en todas partes). Y de la actuación de Europa pienso que es penosa, que es irreal que cuando fundas la Unión Europea digas "Oh somos los amos en los derechos humanos eh, somos geniales, estado del bienestar", y luego hagas estas cosas.

Sobre ACNUR pienso que podría actuar cien mil veces mejor de lo que actúan. El hecho de que llegues al campo con toda la esperanza, no se cuanto tiempo tarden en hacerte la primera entrevista que ni siquiera es la definitiva, es un puro trámite, que te llevará a otra entrevista, y es desesperante. Y por otra parte hay familias que están en situación vulnerable, y a esas personas hay que darles refugio si o si, igual que a las otras, pero bueno eso es otro tema. Entonces por ejemplo un chico paralítico, que es lo que yo conocí, y esta persona por estar en situación vulnerable tenía prioridad, pues a la hora de hacerle la entrevista para darle asilo, después de diez meses, le dijeron vale, te damos asilo a ti a tu madre y a tu hermana, pero, ¿Quién cuida a este chico? Su hermano, su no que tiene una mujer y tres hijos. Es decir hacen los núcleos familiares como les da la gana, y eso no puede ser. Si un nucleo familiar es de veinte personas,es de veinte personas lo que no puedes hacer es éste aquí, éste allí, el otro por ahí y el otro se queda en el campo. Igual que un hijo mayor de dieciocho años ya no tiene derecho a ser reunificado con sus padres.

10. Otras cosas que te parezca interesante comentar:

Bueno considero que hay cosas a nivel de grandes organizaciones que fallan mucho en los campos, por ejemplo: La Cruz Roja que estaba allí en el campo de Cherso, y se supone que es quien hace el seguimiento de la gente que está en el campo. Yo no lo he vivido de primera mano, pero según lo que cuenta la

gente del campo es patético, que va cualquier persona, ya sea niño o adulto, porque por ejemplo le han salido escamas en la piel, por el motivo x, y van a la Cruz Roja y les ignoran. Y eso con muchas cosas que son graves o simplemente que son cosas que deben ser tratadas por el médico y no les hacen ni caso, y les importa muy poco. Y a veces en la misma tienda de la Cruz Roja, veías a gente haciendo diga cuestionarios o preguntas a los refugiados como: "¿que mejorarías del campo? ¿que cambiarías para vivir mejor?" Y veías sus caras como "Quiero salir del campo, no me preguntes como voy a seguir viviendo mejor en él". Aunque por otra parte conocí a un chico, Navar que era un voluntario de La Cruz Roja, que era un sirio que vivía en el campo de Cherso, y me pareció muy bien el hecho de que misma gente del campo estuviera involucrada.

Luego cosas que no comprendo del campo, no nos dejaban entrar nada de comida ni ropa que no fuese estrictamente para nosotros, es decir, nada para ellos. Por ejemplo el día 13 de Septiembre era la fiesta "del Eit" que es la fiesta del cordero, entonces ellos tienen la costumbre de comer carne de cordero que es khalal, total que un voluntario, que era carnicero, llegó al campo con un camión lleno de khalal para repartirlo en el campo. Pero los militares le dijeron que no podía entrar ni proporcionarles el khalal, que yo me pregunté ¿somos personas? ¿qué necesidad hay?, en fin, que el camión dió la vuelta de manera que los refugiados podían salir por la puerta no oficial del campo a coger el cordero, que compartieron con nosotros sin pensárselo, a pesar de que ellos nunca tienen carne. Y por ejemplo antes los voluntarios podían dormir en el campo pero luego lo prohibieron y nos hacían salir. Y la personas del campo en general hablaban de los militares como gente que los trataba con desprecio o con superioridad, aunque yo simplemente los viví como quien me recibía en el campo, me apuntaba el DNI conforme había entrado y a quienes les compraba café.

Entrevista a un refugiat siria, que s'ha volgut mantenir a l'anonimat.

1.¿Que trayecto seguiste una vez saliste de Siria?

Cuando salí de Siria fui a el Líbano, y de allí a Turquía donde pasé un año y medio trabajando como cocinero. Cobraba muy poco y solo me llegaba para cubrir los gastos que tenía. Lo poco que pude ahorrar lo gasté en pagar para poder cruzar en patera el paso fronterizo entre Turquía y Grecia.

2.¿Cuáles fueron las mayores dificultades que encontraste durante el trayecto?

Durante el trayecto seguían bombardeándome, fue muy duro ver a mi familia y a los amigos que iban conmigo como iban muriendo, seguían bombardeándonos.

3.¿Qué esperabas encontrar en Europa?

Esperaba encontrar un asilo, un refugio donde escapar de la guerra y de la muerte.

4.¿Qué encontraste al llegar?

Encontré todo lo contrario, nos dieron la espalda, no había ayuda. No nos ofrecieron lo que realmente decían que iban a dar.

5.¿En qué campo de refugiados estabas? ¿Qué condiciones tenía ese campo?

Estaba en Cherso. Las condiciones eran pésimas, ya que justo al llegar allí nos dieron una tienda de campaña que estaba sobre la tierra mojada y todo estaba muy mal. Los médicos y algunas organizaciones no trabajaban de buena fe, porque tenías que estar realmente mucho tiempo detrás de ellos para poder conseguir algo. No teníamos duchas con agua caliente, nos dijeron que bebiésemos agua de unas fuentes que había allí puestas suyas y luego al cabo de unos tres meses nos dijeron que no bebiésemos de esa misma agua porque no era potable. Y mucha gente estaba enferma por culpa de eso, pero como ellos habían dicho que esa agua era buena en un principio, la gente dudaba de porque estaban enfermando.

6.¿Qué opinas de las organizaciones que intervienen como ACNUR, FRONTEX..? ¿Y de la actuación de Europa respecto a vosotros?

Opino que estas organizaciones como ACNUR roban mucho, que hay mucha corrupción dentro y que no ayudan, en general buscan más una fama que ayudar a la gente. Si que hay voluntarios que realmente tienen voluntad pero por ejemplo ACNUR que nos dio una tienda de campaña y la puso directamente sobre el suelo. No podíamos dormir, nos mojábamos enteros.

Y de la actuación de Europa pienso que fatal, que Europa está deseando cuando devolvernos o cuando repatriarnos, incluso aún con la guerra, no nos quieren acoger.

7.¿Cuál fue tu experiencia a la hora de solicitar asilo?

Era muy duro el proceso para solicitar asilo. Era entrevista tras entrevista tras entrevista. La entrevista al principio nos dijeron: “Si, si, en un mes o dos como mucho estáis ya en los países de acogida.” Luego después de unos cuatro o cinco meses nos decían: “No, en unas semanas estaréis en casas y en hoteles aquí en Grecia, os los pagaremos para que estéis allí.” Y llevábamos un año y seguíamos allí. Y a los que siguen en los campos de Grecia, ahora los están llevando a casas.

8.¿En que momento o situación crees que se han violado más tus derechos como persona y como refugiado?

En el campo, sobretodo en Cherso. En Cherso si es un lugar para refugiados. En Turquía yo era como un inmigrante más, aunque me linchaban a trabajo, que realmente me trataban como un inmigrante. Pero como refugiado yo he sentido más como se violaban mis derechos porque por ejemplo un día en el campo me mordió una serpiente, cuando fui a La Cruz Roja me dijeron: “Bueno, bueno, esto no es nada comparado con lo que habéis pasado, que venís de una guerra.” Y me dieron un ibuprofeno y me desinfectaron y ya está. Casi no había atención médica, si son médicos ¿Por qué pido ayuda y no me ayudan? Además vivíamos con ratas y serpientes, fatal.

La comida que nos daban... Esa comida no era comida, no se les da ni a los perros, era asquerosa.

El hecho de como he dicho antes nos diesen agua no potable durante tres meses y luego nos dijese que no lo era.

9.¿A que país querías llegar?

Quería ir hacia Alemania, o a algún país con oportunidades, y la verdad que no me planteaba venir aquí, no quería. Pero conocí a una mujer de España que me ayudó mucho y a llegar hasta aquí.

10.¿Cómo te sientes una vez has llegado a España?

Ahora si me siento arropado y acogido. Me siento muy bien con la familia con la que estoy, con los amigos, con mi pueblo y con toda la gente que nos rodea. Y les doy las gracias a la gente que realmente me ha ayudado a llegar, que son la familia con la que estoy y mis amigos, que son los voluntarios que aun siguen conmigo día a día ayudándome. Pero no le doy las gracias a ninguna de las organizaciones porque no nos han ayudado, simplemente lo hacen por dar una imagen, ya que para que esas organizaciones nos diesen algo teníamos que ir mucho tiempo detrás, hasta dar con algún voluntario o trabajador que realmente quisiera darme lo que yo pedía que era que se respetasen mis derechos como refugiado y como persona.

12.2 Document per demanar l'asil

Pre-Registration: Between the beginning of June and the end of July 2016, a team from the Asylum Service will visit the sites where refugees and migrants live on the Greek mainland. At this time, you will be able to ask the authorities for asylum in Greece, or if there are other options for you. This process is called "pre-registration". You do not have to pre-register. It is your own choice. However, pre-registration is the first step to ask for asylum in Greece, family reunification or relocation. There is no limit to the number of people who can pre-register. The site you live in will make no difference to when you will get your next appointment. Therefore, you should stay in the site where you are currently living unless the Government tells you to move. If you start moving to

other sites on your own, the Asylum Service might need to stop the pre-registration. Everybody will have the opportunity to pre-register! Be patient and follow the instructions of the teams. If there is violence or aggressive behaviour, the Asylum Service might need to stop the pre-registration. Where you can pre-register: The Asylum Service will open temporary registration centres in some of the official sites. If you live in one of these sites, you will be pre-registered there. If you live in a nearby official site, you will be taken to the nearest pre-registration centre by bus. Afterwards, a bus will take you back to where you live. If you live in a village or city outside the sites – for example in an apartment or hotel – you will be able to pre-register for a limited period of time in Athens and Thessaloniki as of mid-July. The exact locations will be announced soon. You will have to go there yourself. In the meantime you can continue to pre-register through Skype. On the same day that you pre-register you will get an asylum seeker's card, which allows you to legally stay in Greece until you get a final decision on your request for asylum. If you already have an asylum seeker's card, you do not need to pre-register again!

Step 1 Preparation

- One or two days before pre-registration begins for people living in your site, a small team will arrive there. They are coming to help prepare the pre-registration and to answer your questions.
- If you want to pre-register, you and all your family members have to stand in line to get a wristband. It is important that your whole family stays together for this. The wristbands contain a number, a barcode and the date and a time when you will be pre-registered. The only purpose of these wristbands is to organize who is pre-registered at what time. You need these wristbands to be pre-registered. Do not take them off!
- In some sites, you may see people with wristbands that have different colours. The different colours are for different sites or different days when people get pre-registered. They have no other meaning.

Step 2 Arrival

- If you do not live in the site where the pre-registration happens, you will be taken there by bus. It is important that all family members get on the bus together.
- Make sure to bring all important documents with you to the pre-registration area. For example: passports, birth certificates, marriage licenses, driver's license, and most importantly your police note. Once the process starts, you will not be able to get documents that you have forgotten in your tent/container.
- Do not bring knives or other dangerous objects with you. Guards at the pre-registration centre will check you with a metal detector and take dangerous objects away from you.
- On arrival, you need to go to the waiting area of the pre-registration area. It is important that all family members stay together. In the waiting area you will find staff who can answer your questions.
- Somebody will check your wristband and that you have your police note with you. If there is a problem, they will send you to a team member who will try to find a solution.
- Water will be available on the day of the pre-registration exercise. You will be away from your site only for a few hours, but if you think you need food or other items (baby milk etc.), bring those with you.
- When you arrive in the waiting area, you have three options:
 - Option 1: If you want to ask for asylum in Greece, if you want to ask for family reunification with a close family member who is located in another European country or if you want to ask for relocation to another European country, you need to wait until it is your turn to go to the reception area.
 - Option 2: If you do not want to ask for asylum, family reunification or relocation, but you want to have information about or be registered for returning to your home country, you should go to the desk of the International Organization of Migration (IOM).
 - Option 3: You can still ask for assistance, even if you do not want to pre-register. In that case, talk to the staff members in the waiting area. They will be able to tell you what the criteria are for getting assistance and where you have to go to ask for it.

Step 3 Reception Area

- All family members must go to the reception together.
 - A pre-registration team member will scan the bar code on your wristband and make a black mark on your wristband and on the wristbands of all your family members. This is to show that you have come for pre-registration and to make sure that nobody else can use your wristband. They will also check your name and your police note. If there are any questions or problems, they will send you to another desk, where somebody will try to find a solution.
 - You will then have to wait in a second waiting area.
 - While you wait, team members will explain to you, how pre-registration works and what rights and duties you have after you finish the process.
 - A team member will call you when it is your turn and bring you to your interview.

Step 4 Data Entry

- A pre-registration clerk will ask you for basic information about yourself and enter this information into a computer. This information includes your name, age, nationality, your phone number, etc.. The pre-registration clerk will ask this information from each family member. If you have official documents that confirm this information, you should show these documents. For example: passport, birth certificate, marriage license etc.. Please reply to all questions truthfully and do not leave out any details which you think might be important.
- An interpreter will be with you during the whole conversation. You should tell the preregistration clerk if you do not understand a question, or if you are unsure how to answer a question.
 - The pre-registration clerk will compare your information with the information that was entered into the police database when you got your police note.
 - No decision on whether you can stay in Greece will be taken during the pre-registration. This will happen on a later date.
 - If you have close family members (husband/wife or a child who is under 18) who are living legally in another European country, you should say that during the interview. You will have to show documents that can help to verify what you are saying.

- If you are under 18 and you are not travelling with your mother or father, please tell this to the pre-registration officer. You should also tell her/him if you have any family members that are living legally in another European country. It is very important that you tell the truth about your age.
- If you are from Syria, Iraq, Central African Republic, Eritrea, Burundi, Costa Rica, Saint Vincent and the Grenadines, Bahrain, the Maldives or the British Overseas Countries and Territories you may be able to take part in the European relocation program. In that case, you should tell the pre-registration clerk if you are interested in living in another European country while your asylum application is examined by that country. However, there is no guarantee that you will be transferred and you cannot choose a country. The list of nationalities who can take part in the relocation program will change in July. It is not known, if nationalities will be added to or removed from the list.
- The pre-registration clerk will not ask you detailed questions about why you want to ask for asylum. This will happen on a different day. You will receive a date for your next appointment at the Asylum Service by text message (SMS) to the mobile phone number you have given to us. This SMS will be sent after pre-registration has been completed in all sites, probably at the end of July. It is very important that you go to that appointment. If you miss the appointment, you will need to restart the whole process by booking a new appointment through Skype.
- If there are additional questions, the pre-registration clerk can ask you or a family member to speak to another team member at a different desk.
- The pre-registration clerk will take a photo of each family member. Head scarfs, hats and sun glasses should not cover the face for the photo.

Step 5 Your Asylum Seeker Card

- After data entry, you will go to a third waiting area. While you wait, an officer from the Asylum Service will look at your data and check whether anything is missing. If something is missing, she or he will help you complete the information.
- An officer from the Asylum Service will print your card and will call you and ask you to sign the card. Each family member gets her/his own card. Make sure to keep this card with you at all times. Do not lose this card, do not laminate and

do not write on it. If you lose this card, it will not be replaced! If you do not have this card with you at your next appointment with the Asylum Service, you will need to restart the process by booking a new appointment through Skype.

Step 6 After Pre-Registration

- If you have gone through all steps, you have completed your pre-registration. If you live in the site where you were pre-registered, you can go to your tent/container now.
- If you live in a different site, you need to take the bus back to your site. Please ask UNHCR staff where and when the bus is leaving. You may have to wait some time. Finally, a team member will take off the wristband when you enter the bus to take you back to your site.
- Water is available for you while you are waiting.

Next steps

- The Asylum Service will send you a text-message (SMS) with the date and location for your next appointment at the Asylum Service. This SMS will be sent after pre-registration has been completed in all sites, probably at the end of July. The SMS will be sent to the mobile phone number you gave the pre-registration clerk. It is possible, that your appointment will take place some months after you pre-registered. This is because there are many thousands of refugees asking for asylum in Greece at the moment. The date of your next appointment at the Asylum Service Office depends on three things: 1) the date when you arrived in Greece, 2) the language you speak and 3) if you have been asking for asylum in Greece, family reunification or relocation.
- You and all your family members need to come to all appointments at the Asylum Service together.
- You need to tell the Asylum Service if your phone number or address change. This is very important, because the authorities need to contact you to tell you when to come to the Regional Asylum Office. You need to go to your closest Regional Asylum Office to change your phone number or address.
- It is very important that you go to your appointment with the Asylum Service. If you miss the appointment, you will need to restart the whole process by booking a new appointment through Skype. Also: You need to have your asylum

seekers card with you at your next appointment with the Asylum Service. If you or any of your family members do not have it with you, you will need to restart the whole process by booking a new appointment through Skype. If you have any questions about relocation, you can call the EASO hotline for more information. If you are staying in the south of Greece (near Athens) call +30 69 44 82 91 38. If you are staying in the north (near Thessaloniki), call +30 69 89 76 45 98. The hotlines are open Monday to Friday from 09:00 to 17:00.

- You always have the right to talk to UNHCR or organizations that provide legal, medical and psychological assistance.